

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Finanční analýza podniku ATM elektro s. r. o.

Financial Analysis of the Company ATM elektro s. r. o.

Student: Lucie Půlová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Josef Kašík, Ph.D.

Ostrava 2015

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra podnikohospodářská

Zadání bakalářské práce

Student: **Lucie Půlová**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R020 Ekonomika podniku

Téma: **Finanční analýza podniku ATM elektro s. r. o.**
Financial Analysis of the Company ATM elektro s. r. o.

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska finanční analýzy
 3. Finanční analýza podniku ATM elektro s. r. o.
 4. Zhodnocení výsledků
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MRKVIČKA, Josef a Jiří STROUHAL. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: Institut certifikace účetních, 2014. 331 s. ISBN 978-80-86716-92-3.

PEŠKOVÁ, Radka a Irena JINDŘICHOVSKÁ. *Finanční analýza*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2012. 250 s. ISBN 978-80-86730-89-9.

SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 5. vyd. Praha: Grada, 2011. 471 s. ISBN 978-80-247-3494-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Josef Kašík, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 14.08.2015

Ing. Josef Kašík, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy 1, 2 a 3 jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 14. 8. 2015

Lucie Šilová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Josefu Kašíkovi, Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady při konzultacích této bakalářské práce a Kateřině Chmelové za poskytnutí důležitých informací týkajících se interních činností společnosti.

Obsah

Obsah.....	3
1 Úvod.....	5
2 Teoretická východiska finanční analýzy	7
2.1 Charakteristika, předmět a účel finanční analýzy.....	7
2.1.1 Definice a cíl finanční analýzy.....	7
2.1.2 Předmět a účel finanční analýzy.....	8
2.2 Přístupy ke členění finanční analýzy	8
2.3 Uživatelé finanční analýzy	9
2.4 Zdroje informací pro finanční analýzu	11
2.5 Účetní výkazy	12
2.6 Metody finanční analýzy	14
2.6.1 Kvantitativní metody testování	14
2.6.2 Absolutní ukazatele	15
2.6.3 Rozdílové ukazatele	16
2.6.4 Poměrové ukazatele.....	18
2.6.5 Soustavy ukazatelů, pyramidový rozklad ROE a ROA	26
2.6.6 Predikční modely finanční úrovně	26
3 Finanční analýza podniku ATM elektro s. r. o.	30
3.1 Historie a současnost společnosti	30
3.2 Základní údaje ATM elektro s. r. o.	31
3.3 Finanční analýza podniku ATM elektro s. r. o.	32
3.4 Horizontální analýza aktiv.....	33
3.5 Vertikální analýza aktiv	35
3.6 Horizontální analýza pasiv	36
3.7 Vertikální analýza pasiv	39

3.8	Horizontální analýza výnosů	40
3.9	Vertikální analýza výnosů	42
3.10	Horizontální analýza nákladů.....	44
3.11	Vertikální analýza nákladů.....	47
3.12	Horizontální analýza hospodářského výsledku.....	48
3.13	Vertikální analýza hospodářského výsledku.....	50
3.14	Ukazatele finanční stability a zadluženosti.....	51
3.15	Ukazatele likvidity	52
3.16	Ukazatele rentability	54
3.17	Ukazatele aktivity	56
3.18	Analýza predikčních modelů	57
3.18.1	Altmanův model.....	57
3.18.2	Index IN.....	58
3.18.3	Rychlý Kralickův test.....	60
4	Zhodnocení výsledků	61
5	Závěr.....	68
	Seznam použité literatury	69
	Seznam zkratk	71
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Jednotlivé přílohy	

1 Úvod

Finanční analýza poskytuje přehled o minulém i aktuálním finančním zdraví firmy, posuzuje její výkonnost i budoucí perspektivu. Pro úspěšné dosahování podnikatelských cílů není důležité pouze vykonávat činnosti spojené s výrobou, zásobováním či účtováním. Je důležité také sledovat dění v celém hospodářském světě, sledovat požadavky zákazníků, neustále se přizpůsobovat novým podmínkám na trhu a snažit se být stále napřed před svými konkurenty. Je potřeba mít komplexní pohled na celkovou situaci a pozici firmy.

Cílem této práce bude popsat a vyhodnotit finanční situaci podniku ATM elektro s. r. o. (dále jen ATM elektro) v časovém horizontu od roku 2008 do roku 2013, a to za pomoci nástrojů a metod finanční analýzy. Dále na základě provedených rozborů navrhnout vhodná doporučení ke zlepšení stávající situace podniku.

Bakalářská práce bude rozdělena do pěti kapitol, včetně úvodu. Druhá kapitola bude zaměřena na vysvětlení základních pojmů finanční analýzy, na vymezení jejího předmětu zkoumání a účelu a dále na popis technik, které budou při provádění analýzy využity v praktické části práce.

Třetí kapitola bude věnována představení společnosti ATM elektro v kontextu odvětví, ve kterém působí. Předmětem této kapitoly bude také diagnostika finančního zdraví společnosti. V této části bude zpracována jak vertikální, horizontální i vertikálně-horizontální analýza účetních výkazů, tak i rozbor jednotlivých ukazatelů aktivity, likvidity, rentability a finanční stability. Kromě analýzy současné finanční situace bude provedena predikce budoucího zdraví podniku za pomoci analýzy bankrotních a ratingových modelů.

Ve čtvrté kapitole bude na základě uvedených analýz zhodnocen celkový současný stav podniku. Budou vyhodnoceny a porovnány jednotlivé ukazatele, vypočtené v předchozí kapitole. Některé z nich budou porovnány i se dvěma konkurenčními podniky. Součástí této kapitoly bude také syntéza výsledků zpracovaných analýz v konfrontaci s teoretickými východisky. Na základě získaných poznatků bude podán návrh vhodných opatření.

V závěrečné páté kapitole budou shrnuty stěžejní body této bakalářské práce a také vyzdvíženy nejdůležitější výsledky, které vyplývají z provedené finanční analýzy.

Pro zpracování bakalářské práce bude použito několika metod finanční analýzy. V úvodu praktické části práce budou zpracována data z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty pomocí analýzy trendů a analýzy struktury. Pro názornost bude text v praktické části práce doplněn tabulkami a grafy. Následuje rozbor soustavy poměrových ukazatelů a pomocí predikčních modelů bude provedena analýza souhrnného hodnocení finanční úrovně vybraného podniku.

2 Teoretická východiska finanční analýzy

V této části bakalářské práce jsou objasněna základní teoretická východiska finanční analýzy. Nejdříve je vysvětleno, co to finanční analýza je, jaký je její předmět a co je jejím hlavním cílem. Poté následuje popis hlavních přístupů k jejímu členění a jsou charakterizovány rozdíly mezi nimi. Dále jsou představeni uživatelé finanční analýzy spolu s odůvodněním její významnosti pro tyto subjekty. V následující podkapitole jsou charakterizovány zdroje, ze kterých jsou informace pro finanční analýzu čerpány. Následně budou ty nejdůležitější zdroje informací postupně rozebrány. Poslední dílčí část této kapitoly je věnována popisu metod finanční analýzy.

2.1 Charakteristika, předmět a účel finanční analýzy

Tato dílčí kapitola je rozdělena na dvě části. V první části je vymezena jak definice finanční analýzy, tak její cíl a také pojem „finanční zdraví podniku“. Ve druhé části je vysvětleno, co je předmětem a účelem finanční analýzy.

2.1.1 Definice a cíl finanční analýzy

Finanční analýza je soubor nástrojů pro diagnostiku finanční situace podniku, který je určen pro interpretaci účetních výkazů. Hlavním smyslem analýzy účetních výkazů je na základě seriózních informací dospět k závěrům, které umožní přijmout různá rozhodnutí (Pešková, Jindřichovská, 2012, s. 27).

Termín „finanční analýza“ je odvozen z anglického výrazu „financial analysis“ a podle Pešková, Jindřichovská (2012, s. 10) označuje „rozborovou činnost, která objasňuje finanční údaje, posuzuje výkonnost a perspektivy podniku, a to i ve srovnání s dalšími firmami a odvětvovými výsledky“.

Cílem finanční analýzy je na základě určení výkonnosti a finanční pozice firmy diagnostikovat její **finanční zdraví** (Holečková, 2008). Finanční zdraví je souhrnným zhodnocením úrovně finanční situace podniku, tedy celistvým vyjádřením úrovně veškerých podnikových aktivit (Dluhošová, 2010).

Za finančně zdravý je považován takový podnik, který:

- je schopen zhodnocovat vložený kapitál,
- je schopen bez problémů hradit své závazky,
- v konečném důsledku rozhoduje nezávisle (Pešková, Jindřichovská, 2012).

2.1.2 Předmět a účel finanční analýzy

Předmětem zkoumání finanční analýzy jsou finanční a účetní data podniku. Účelem finanční analýzy je poskytnout jejím uživatelům ty informace, které nemohou být získány přímo z účetních výkazů. Prostřednictvím analýzy jsou účetní informace zpracovávány na komplexní data. Ta už mají mnohem větší vypovídací schopnost než samostatné účetní položky. Slouží k vytvoření přehledného obrazu finanční situace podniku, odhalení jeho silných i slabých stránek a také k predikci budoucího vývoje jeho hospodářských výsledků. Jinými slovy finanční analýza poskytuje celistvý pohled na dnešní, a do jisté míry i budoucí finanční situaci podniku (Pešková, Jindřichovská, 2012). Jak uvádí Synek (2011), na výstupech finanční analýzy je postaveno veškeré finanční rozhodování podniku, včetně investičního rozhodování, logistického řízení, cenové politiky a dalších oblastí řízení a rozhodování.

2.2 Přístupy ke členění finanční analýzy

Za základní rozdělení finanční analýzy je považováno dělení na analýzu fundamentální a technickou. Názory na přesné používání těchto pojmů se u některých autorů rozcházejí. Synek (2011) považuje za **fundamentální finanční analýzu** takovou analýzu, která má za cíl vyhledávat na burze akcie vhodné pro nákup. Podle Růčková (2008) využívají fundamentální analytici vzájemné souvislosti ekonomických a mimoekonomických údajů a k analýze obvykle nepoužívají algoritmizované metody. **Technická finanční analýza** je postavena na používání matematických a jiných algoritmizovaných postupů.

Prostřednictvím jiného přístupu je finanční analýza dělena na **kauzální** a **komparativní**. Kauzální analýza je zaměřena na odhalování funkčních vztahů mezi jevy. Umožňuje rozložit určitý vrcholový ukazatel na jednotlivé dílčí ukazatele. Komparativní analýza, jak už je z názvu patrné, je zaměřena na porovnávání údajů s oborovými ukazateli, nebo se standardními hodnotami. Firemní data jsou porovnávána kvantitativně i kvalitativně (Pešková, Jindřichovská, 2012).

Dále můžeme analýzu členit na analýzu ex post a ex ante. Zde záleží na tom, zda se analýza týká minulosti, nebo budoucnosti. Při analýze ex post se počítá s daty uskutečněnými v minulosti, zatímco pomocí analýzy ex ante je možno sestavovat predikční modely, a tedy předpovídat budoucí finanční situaci podniku.

2.3 Uživatelé finanční analýzy

Jsou to všechny subjekty, které se zajímají o výsledky finančních analýz. Je jich celá řada a mohou být rozděleny podle různých hledisek. Dluhošová (2010) dělí uživatele finanční analýzy podle zdrojů finančních prostředků, podle pravomocí v řízení podniku a podle podílu na výstupech podniku. Na základě toho, kdo je uživatelem finanční analýzy a z jakých zdrojů analýza vychází, je vhodné uvést ještě jedno členění finanční analýzy. Jedná se o členění na finanční analýzu externí a interní.

Externí finanční analýza je zpracovávána na základě veřejně dostupných dat, jako jsou účetní výkazy firmy. Mezi externí finanční uživatele se řadí především investoři, banky, obchodní partneři, konkurenti a státní orgány (Pešková, Jindřichovská, 2012).

Investoři

V zájmu investorů (akcionářů) je zhodnotit prostředky, které do podniku vložili. Finančně-účetní data jsou pro ně důležitá ze dvou důvodů. Investoři jednak potřebují mít pod kontrolou, jak manažeři firmy s vloženými zdroji hospodaří. A jednak potřebují informace k tomu, aby se mohli objektivně rozhodovat o budoucích investicích.

Banky a jejich věřitelé

Finanční analýza představuje vhodný podklad informací pro posouzení bonity dlužníka při poskytování úvěru. Při rozhodování banky o poskytnutí určitého úvěru jsou od podniku vyžadovány informace o jeho finanční situaci. Tyto informace jsou vyžadovány na základě potřeby predikovat schopnost potenciálního klienta bez problému splácet úvěr a úroky s ním spojené (Pešková, Jindřichovská, 2012). Pakliže je úvěr již poskytnut a jeho podmínky stanoveny, pak součástí úvěrové smlouvy bývají také tzv. Bond Covenants, tedy ustanovení, která podnik podmiňují udržovat ekonomické ukazatele na určité přijatelné úrovni, pokud

mají podmínky úvěru zůstat stejné. Když se podniku např. příliš zvýší ukazatele zadluženosti, banka ve snaze čelit riziku zvýší úrokovou sazbu.

Obchodní partneři

Obchodními partnery jsou myšleni dodavatelé na jedné straně, a odběratelé na straně druhé.

Pro **dodavatele** (obchodní věřitele) je důležité především to, zda má podnik k dispozici dostatek peněžních prostředků k úhradě závazků.

Odběratelé (zákazníci), především ti dlouhodobí, mají na dobrém finančním zdraví svých dodavatelů také zájem. Pokud by totiž podnik měl potíže a nebyl by schopen plnit zakázky svým odběratelům, mohl by je tímto dostat do závažných problémů, které by mohly vést až k jejich zániku.

Konkurenti

Konkurenční podniky se snaží získávat a sledovat dosažené hospodářské výsledky firem provozujících podobnou hospodářskou činnost, aby mohli tyto výsledky porovnat s jejich vlastními. Některá data, kupříkladu ziskovou přírážku či výši odpisů dlouhodobého majetku, podnik zveřejňovat nemusí. Nicméně neuveřejněním těchto údajů se podnik stává nedůvěryhodným a na trhu silné rivality firem se tímto činí velmi znevýhodněn.

Stát a jeho orgány

Stát a státní orgány přizpůsobují hospodářským výsledkům podniků (zejména pokud se týká státních zakázek) svou hospodářskou politiku, tedy monetární systém, fiskální politiku a také legislativu. Mimo to jsou údaje finančních analýz nezbytné pro tvorbu statistik a pro výkon kontroly při odvodu daní.

Interní finanční analýza vychází z mnohem větší škály zdrojů informací než analýza externí. Jsou využívána data z finančního i vnitropodnikového účetnictví, z firemních statistik, kalkulací, plánů atd. Interní analýzu zajišťují útvary podniku, případně některé povolané subjekty jako ratingové agentury nebo auditoři. K interním uživatelům patří zejména manažeři, zaměstnanci a vlastníci daného podniku.

Manažeři

Vedoucí pracovníci nutně potřebují finanční analýzu k efektivnímu řízení společnosti. Na základě výsledků finančních analýz jsou schopni činit správná, racionální rozhodnutí.

Zaměstnanci

Ve finančně stabilní firmě má zaměstnanec větší jistotu pracovní pozice a zpravidla se těší i z lepších mzdových poměrů. Zaměstnavatelé navíc musí ze zákona poskytovat svá účetní data odborům.

Ostatní uživatelé

Uživatelů finanční analýzy je samozřejmě mnohem více. Mohou mezi ně patřit například odbory, široká veřejnost, různé typy škol, makléři a výzkumná centra.

2.4 Zdroje informací pro finanční analýzu

Úroveň vstupních informací se tedy stává tím nejdůležitějším faktorem, který ovlivňuje celkovou kvalitu finanční analýzy. I ta nejkvalitněji vypracovaná finanční analýza je nepoužitelná, pokud je zpracována na základě špatných, či špatně vybraných dat.

Základními zdroji informací pro finanční analýzu jsou účetní výkazy, tedy rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz cash flow. Ostatní zdroje jsou spíše doplňující a jsou využívány podle toho, čeho chce analytik v dané finanční analýze dosáhnout (Pešková, Jindřichovská, 2012).

Jak prezentuje Holečková (2008), podle obsahu zobrazovaných skutečností bývají zdroje dat členěny na tři skupiny:

1. Zdroje finančních informací

Mezi zdroje finančních informací jsou řazeny především účetní výkazy, informace od finančních analytiků a od manažerů podniku a také výroční zprávy. Výše jmenované jsou zdroje vnitřní. Mezi vnější zdroje patří například zprávy z burzy, prospekty cenných papírů a roční zprávy výstavců veřejně obchodovatelných cenných papírů.

2. Zdroje kvantifikovaných nefinančních informací

Zde jsou zahrnuty podnikové plány, kalkulace nákladů a cenové kalkulace, podnikové statistiky, oficiální statistiky, dále individuální podnikové evidence jako vývoj produkce, odbytu nebo nezaměstnanosti.

3. Zdroje nekvantifikovaných informací

Mezi tyto zdroje se řadí odborný tisk, zprávy auditorů a vedoucích pracovníků, komentáře manažerů, prognózy a nezávislá hodnocení.

V této práci je použito především zdrojů finančních informací, konkrétně účetních výkazů. Dále jsou použity některé z nekvantifikovaných údajů, a to zejména komentáře managementu.

2.5 Účetní výkazy

Účetní výkazy jsou pro tuto bakalářskou práci nejdůležitějšími zdroji informací pro vypracování finanční analýzy. Proto jim je věnována celá následující podkapitola. Je zde pojednáno zvláště o rozvaze, výkazu zisku a ztráty, o výkazu cash flow a také o příloze účetní závěrky.

2.5.1 Rozvaha

Rozvaha je stavovým (údaje jsou vztaženy ke konkrétnímu datu) účetním výkazem, v němž je přehledně vyobrazena majetková a kapitálová výstavba podniku. Může být konstruován ve tvaru bilance – kdy je na jeho levé straně zobrazena struktura majetku firmy (aktiva) a na pravé straně zdroje krytí (pasiva) – nebo také jako sloupec – kde jsou jednotlivé položky aktiv a pasiv seřazeny pod sebou (Synek, 2011).

Jelikož aktiva a pasiva představují dvojí pohled na tytéž skutečnosti, musejí se celková aktiva a celková pasiva navzájem rovnat. Tomuto pravidlu se říká **bilanční princip**, proto se o rozvaze často mluví jako o **bilanci**.

2.5.2 Výkaz zisku a ztráty

Jde o takový účetní výkaz, jehož prostřednictvím jsou rozpracovány jednotlivé výnosy a náklady společnosti. Je to rovněž stavový výkaz a jeho výstupem je hospodářský výsledek podniku. Výsledek hospodaření je rozhodujícím ukazatelem celkové ekonomické úspěšnosti podniku. Při sestavování výkazu zisku a ztráty je třeba dodržet tzv. **věcnou a časovou shodu nákladů a výnosů**. Všechny účetní operace jsou vykazovány v období, kterého se časově i věcně týkají. Nezáleží tedy na tom, kdy byl realizován peněžní tok, kdy došlo ke skutečnému příjmu nebo výdaji peněžních prostředků. Toto pravidlo se, jak uvádí Pešková, Jindřichovská, (2012), nazývá **akruální princip**. V účetnictví jsou za tímto účelem vytvořeny účty časového rozlišení – výnosy a náklady příštích období a příjmy a výdaje příštích období.

2.5.3 Výkaz cash flow

Cash flow v překladu znamená „peněžní tok“. Jeho účelem je informovat podnik o pohybu peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, tedy o příjmech a výdajích podniku. Cash flow je rozlišován na cash flow z provozní, investiční a finanční činnosti. Celkové cash flow je souhrnem těchto tří dílčích složek. Cash flow je klíčovým dokumentem k určení o platební schopnosti podniku a jeho schopnosti dostát svým závazkům (Pešková, Jindřichovská, 2012).

a) Cash flow z provozní činnosti

Provozní činnost podniku je taková činnost, která je přímo spojena s uskutečňováním podnikatelského záměru. Ve výrobních podnicích je cash flow z provozní činnosti spojován s výrobou a prodejem výrobků a služeb, v obchodních společnostech především s nákupem a prodejem zboží.

b) Cash flow z investiční činnosti

Peněžními příjmy z investiční činnosti jsou nejčastěji prodeje stálých aktiv. Výdaji se rozumí nákupy dlouhodobého majetku, tedy investování. Dále jsou zde zahrnuty transakce spojené s poskytováním půjček či výpomocí, jež se netýkají provozní činnosti.

c) Cash flow z finanční činnosti

Zde se zahrnují peněžní toky související se získáváním různých druhů úvěrů, výplatou dividend či s vyhotovením dlouhodobých cenných papírů. Přijetí úvěru se projevuje jako přírůstek cash flow, naopak splácení úvěru hodnotu cash flow snižuje (Pešková, Jindřichovská, 2012).

2.5.4 Příloha k účetní závěrce

V příloze účetní závěrky jsou doplňující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Příloha je nedílnou součástí účetní závěrky. Slouží k upřesnění údajů v těchto výkazech a vnějším uživatelům poskytuje množství užitečných informací. Příkladem použití může být objasnění hodnot různých účetních položek (Pešková, Jindřichovská, 2012).

2.6 Metody finanční analýzy

V této části práce jsou představeny vybrané metody, které se při vypracovávání finanční analýzy používají. Největší pozornost bude věnována těm metodám, které jsou využity v praktické části bakalářské práce. Jedná se především o analýzu absolutních a rozdílových ukazatelů, dále o analýzu poměrových ukazatelů rentability, finanční stability, zadluženosti, likvidity a aktivity. Na závěr budou představeny vybrané bankrotní a ratingové predikční modely.

2.6.1 Kvantitativní metody testování

Celé hodnocení finanční stránky vybraného podniku je v této bakalářské práci postaveno na zpracovávání účetních údajů. Rozlišujeme dvě metody hodnocení, a to metodu absolutní a metodu relativní.

Absolutní metoda

Pomocí této metody je hodnocena finanční situace na základě absolutních ukazatelů, které jsou označovány jako extenzivní. Hodnoty jsou vyhodnocovány tak, jak jsou uvedeny v účetním výkazu. Nejsou poměřovány s jinými položkami a ani zde nezáleží na vzájemných vazbách mezi různými jevy. Nevýhodou těchto ukazatelů je, že s jejich pomocí není možno porovnávat různě velké podniky. V rámci jednoho podniku je však jejich použití velmi výhodné, jelikož se pracuje se skutečnými velikostmi či objemy položek dané firmy.

Jinou možností je rozčlenit tyto ukazatele na stavové a tokové. Stavové veličiny se vztahují k určitému konkrétnímu datu (např. stav pasiv k 31. 12. 2009), naproti tomu tokové závisí na délce období, za které jsou zjišťovány (jako je výše zisku za rok 2009), jak uvádí Pešková, Jindřichovská (2012).

Relativní metoda

Relativní neboli intenzivní ukazatele pracují na bázi relace mezi jednotlivými položkami účetních výkazů. Na rozdíl od absolutních ukazatelů nejsou ty ukazatele relativní přímo závislé na velikosti podniku a umožňují tak porovnávat podniky bez ohledu na jejich velikost (Pešková, Jindřichovská, 2012).

2.6.2 Absolutní ukazatele

Jsou v podstatě tím nejjednodušším způsobem, jak pomocí finančně-účetních údajů zhodnotit finanční situaci podniku. Tímto způsobem lze získat množství užitečných informací, základní přehled o hospodaření podniku a vypracovávat další analýzy. Výstupem těchto rozborů jsou pak dva typy analýzy – horizontální a vertikální analýza. Horizontální a vertikální analýza účetních výkazů tvoří podstatnou část celkové finanční analýzy podniku (Pešková, Jindřichovská, 2012).

a) Horizontální analýza

Pomocí horizontální analýzy jsou porovnávány dosažené hodnoty v čase. Účelem je odhalit trendy vývoje jednotlivých položek, nebo celých ukazatelů (absolutních nebo relativních). Zobrazením těchto trendů se finančnímu analytikovi dostává základní přehled o tom, ve kterých oblastech podnik hospodářsky dobře a kde se mu nedaří. Je logické, že pokud chceme analyzovat v čase, je třeba mít k dispozici data alespoň ze dvou účetních období. Zajímá nás jak **absolutní změna (o kolik se změnila sledovaná položka oproti předchozímu období)**, tak i **procentní změna (o kolik procent se tato položka změnila)**. Při analýze vývoje je třeba počítat s absolutními i relativními změnami (Dluhošová, 2010).

Výpočet absolutní změny se provádí tím způsobem, že jsou od sebe odečteny hodnoty ze dvou po sobě jdoucích období:

$$\text{Absolutní změna} = \text{hodnota}_t - \text{hodnota}_{t-1} \quad (2.1)$$

Zdroj: Pešková, Jindřichovská (2012, s. 53)

Procentní změnu lze vypočítat takto:

$$\text{Procentní změna} = \frac{\text{Absolutní změna}}{\text{Hodnota}_{t-1}} \quad (2.2)$$

Zdroj: Pešková, Jindřichovská, (2012, s. 53)

b) Vertikální analýza

Pomocí vertikální analýzy se vytváří struktura součtových položek účetních výkazů. Počítá se podíl položky, či skupiny položek na určitém celku. Vertikální analýza je často nazývána procentním rozbořem, protože výsledkem jsou procenta, která vyjadřují podíl určité položky či skupiny položek na určitém celku. „Vertikální“ je proto, neboť při jejím sestavování musíme postupovat vertikálně, tedy postupujeme jednotlivými výkazy daného roku, nikoliv jednotlivými položkami výkazů v různých letech (Pešková, Jindřichovská, 2012).

$$\text{Podíl na celku} = \frac{\text{Hodnota dílčího ukazatele}}{\text{Velikost absolutního ukazatele}} \quad (2.3)$$

Zdroj: Dluhošová, (2010, s. 74)

2.6.3 Rozdílové ukazatele

Mohou být také označeny jako fondy finančních prostředků, či finanční fondy. Z hlediska finanční analýzy jsou důležité zejména čistý pracovní kapitál, čistý peněžní majetek a čisté pohotové peněžní prostředky.

Čistý pracovní kapitál (ČPK)

Obecně může být termín „pracovní kapitál“ chápán jako oběžný majetek podniku. Čistý pracovní kapitál (ČPK) představuje takovou část dlouhodobého kapitálu, která kryje oběžný majetek. Je možné na něj pohlížet i ze strany pasiv. V tom případě se jedná o část oběžných aktiv, která je kryta dlouhodobými zdroji (Kislingerová, Hnilica, 2008).

Jak uvádí Dluhošová (2010), skladba a obrat pracovního kapitálu se přímo odráží v likviditě podniku.

V souvislosti s pracovním kapitálem je třeba řešit dvě otázky:

- a) Jaký objem oběžného majetku je pro podnik nejvýhodnější a jakými zdroji ho zafinancovat?
- b) Jaký objem jednotlivých složek oběžného majetku je pro podniku nejvýhodnější (Pešková, Jindřichovská, 2012)?

Výši pracovního kapitálu je třeba volit s přihlédnutím k likviditě a k výnosu a s tím spojenému riziku oběžného majetku. Dle **zlatého pravidla financování** je výhodné financovat tento majetek cizími zdroji. Použití vlastního kapitálu pro krytí krátkodobých aktiv by bylo pro podnik příliš nákladné. Pokud je v podniku tolik krátkodobého kapitálu, že i po

úhradě všech krátkodobých závazků může podnik s částí tohoto kapitálu disponovat, potom právě tato zbylá část krátkodobých zdrojů je čistým pracovním kapitálem podniku. Pokud podnik naopak není schopen ze svých likvidních prostředků splatit krátkodobé závazky svým dodavatelům, potom se ukazatel čistého pracovního kapitálu pohybuje v záporných hodnotách a tvoří tzv. **nekrytý dluh**. Ačkoli ČPK se odráží v likviditě podniku, není příliš spolehlivým měřítkem úrovně likvidity. V ukazateli ČPK mohou být totiž zahrnuty i nedobytné pohledávky, strnulé zásoby a další složky, které se na likvidní prostředky již nemohou přeměnit. Podnik poté nemusí být tak likvidní, jak se lze domnívat na základě výše čistého pracovního kapitálu (Pešková, Jindřichovská, 2012).

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobá pasiva} \quad (2.4)$$

Zdroj: Pešková, Jindřichovská (2012, s. 57)

Čisté pohotové peněžní prostředky (ČPP)

Jedná se o pohotové peněžní prostředky, které jsou „očistěny“ od okamžitě splatných závazků. Pohotovými peněžními prostředky se rozumí peníze v hotovosti a na bankovních účtech a dále peněžní ekvivalenty jako např. krátkodobé cenné papíry. Výhoda ukazatele spočívá v tom, že není závislý na technikách podnikového oceňování. Jeho nevýhodou však je, že může být zkreslen vlivem nemožnosti získání dostatku vstupních údajů. Stává se to v případě, že je platba uskutečněna předčasně, nebo naopak později, než je zjišťována likvidita podniku. Jádrem problému je, že v účetní závěrce takováto data potřebná k určení uvedeného ukazatele, nejsou obsažena.

$$\text{ČPP} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky} \quad (2.5)$$

Zdroj: Pešková, Jindřichovská (2012, s. 58)

Čistý peněžní majetek (ČPM)

Jiný název tohoto ukazatele je **peněžně pohledávkový finanční fond**. Z tohoto názvu je patrné, že hlavní rozdíl oproti ČPK a ČPP souvisí s pohledávkami. V tomto ukazateli jsou do oběžných aktiv zahrnuty také krátkodobé pohledávky, vyjma těch nedobytných.

$$\text{ČPM} = (\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}) - \text{krátkodobá cizí pasiva} \quad (2.6)$$

Zdroj: Pešková, Jindřichovská (2012, s. 59)

2.6.4 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele jsou metodické nástroje finanční analýzy fungující na principu poměření dvou různých položek účetních výkazů. Jsou počítány jako podíl dvou položek a nově vzniklé údaje pak mají různou vypovídací hodnotu podle toho, jakou mají poměřované položky mezi sebou souvislost. Vlastních poměrových ukazatelů je nepřeberné množství, pro finanční analýzu není třeba použít vždy všechny. Musí se totiž brát v úvahu vypovídací schopnost jednotlivých ukazatelů vzhledem k cíli konkrétní finanční analýzy.

a) Ukazatele zadluženosti a finanční stability

Účelem těchto ukazatelů je podchytit vztahy mezi majetkem podniku a zdroji jejich financování. Jinými slovy se zde poměřují různá aktiva k různým pasivům. Nejdůležitější je zjistit, do jaké míry je majetek podniku kryt vlastními zdroji. Cílem firmy není financovat všechna aktiva vlastním kapitálem, nýbrž dosáhnout **optimální zadluženosti**. Cizí kapitál může přivést podnik do finančních potíží a omezit vlastníkům rozhodování. Na druhou stranu je cizí kapitál levnější než vlastní, a navíc v optimální výši přispívá k růstu výnosnosti vlastního kapitálu. Mezi nejvýznamnější ukazatele zadluženosti a finanční stability patří:

Podíl vlastního kapitálu na aktivech (Equity Ratio)

Patří k nejdůležitějším ukazatelům, neboť vyjadřuje dlouhodobou finanční stabilitu společnosti. Jeho smyslem je určit finanční samostatnost firmy a úroveň financování jejího majetku vlastním kapitálem. Jsou zde porovnávány celkové vlastní zdroje k celkovým aktivům. V případě nízké hodnoty výsledného ukazatele není podnik dostatečně finančně stabilní. Naopak příliš vysoká hodnota ukazatele vypovídá o nízké rentabilitě vložených prostředků. Zvyšování tohoto ukazatele je z hlediska finanční stability pozitivním jevem.

$$\text{Podíl vlastního kapitálu na aktivech} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Aktiva celkem}} \quad (2.7)$$

Zdroj: Pešková, Jindřichovská (2012, s. 110)

Stupeň krytí stálých aktiv

Ukazatelem je vyjádřena míra krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji (vlastními i cizími). Dlouhodobý majetek je výhodné krýt dlouhodobými zdroji, proto by tento ukazatel měl dosahovat hodnoty minimálně 100 %. Zvyšování tohoto ukazatele vede ke

zvyšování finanční stability podniku. Tento ukazatel nebere v úvahu rozdíl mezi financováním vlastním a cizím kapitálem, nýbrž pouze časové hledisko použitých zdrojů.

$$\text{Stupeň krytí stálých aktiv} = \frac{\text{Dlouhodobý kapitál}}{\text{Stálá aktiva}} \quad (2.8)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 77)

Podíl stálých aktiv, podíl oběžných aktiv, podíl zásob

Tyto ukazatele jsou spíše doplňující a vyjadřují strukturu majetku firmy. Není možné jednoznačně říci, zda je pro veškeré podniky výhodnější dosahovat vyšší nebo nižší hodnoty těchto ukazatelů. Struktura majetku totiž velmi závisí na odvětví, ve kterém se podnik nachází.

Majetkový koeficient (Equity Multiplier)

Tento ukazatel je indikátorem míry zadluženosti firmy. Říká se mu také „**finanční páka**“ (Financial Leverage), neboť v souvislosti s ním dochází k tzv. pákovému efektu. To znamená, že použitím cizího kapitálu může být dosahováno větší výnosnosti vlastního kapitálu. Čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím je větší podíl cizích zdrojů v kapitálové struktuře podniku (Pešková, Jindřichovská, 2012).

$$\text{Majetkový koeficient} = \frac{\text{Celková aktiva}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (2.9)$$

Zdroj: Dluhošová, (2010, s. 78)

Ukazatel celkové zadluženosti (Debt Ratio)

Je to ukazatel věřitelského rizika. Udává, jak velkou část majetku podnik financuje cizím kapitálem. Čím je poměr cizího kapitálu vyšší, tím je věřitelské riziko vyšší, ale zároveň se zvyšuje rentabilita podniku. Ukazatel je důležitý především pro dlouhodobé věřitele, kteří preferují nižší zadluženost podniku.

$$\text{Ukazatel celkové zadluženosti} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Celková aktiva}} \quad (2.10)$$

Zdroj: Dluhošová, (2010, s. 78)

Dlouhodobá zadluženost, běžná zadluženost

Těmito dvěma ukazateli je analyzován ukazatel celkové zadluženosti. Jedná se o poměr jak dlouhodobého cizího kapitálu, tak krátkodobého cizího kapitálu k celkovým aktivům podniku.

Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu (Debt/Equity Ratio)

Poměr vlastního a cizího kapitálu je obecně výhodné snižovat, avšak záleží na tom, v jaké fázi životního cyklu se podnik nachází, a také na postoji vlastníků k riziku.

$$\text{Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (2.11)$$

Zdroj: Dluhošová, (2010, s. 79)

Úrokové krytí

Pomocí tohoto ukazatele se zjišťuje, kolikrát je podnik schopen splatit nákladové úroky z provozního zisku. Žádoucí je zvyšování hodnoty tohoto ukazatele.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Úroky}} \quad (2.12)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 79)

Úrokové zatížení

Ukazatelem se měří, jak velkou část zisku podniku vyčerpávají úroky. Většina podniků se snaží tento ukazatel snižovat na co nejnižší míru, je však třeba jeho míru udržovat se zohledněním rentability vložených zdrojů, úrokové míry a dalších faktorů.

$$\text{Úrokové zatížení} = \frac{\text{Úroky}}{\text{EBIT}} \quad (2.13)$$

Zdroj: Dluhošová, (2010, s. 79)

b) Ukazatele rentability

Rentabilita neboli ziskovost je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje. Jinými slovy je to schopnost podniku investovat kapitál tak, aby jeho prostřednictvím dosahoval zisku. Ukazatele rentability vyjadřují, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč jmenovatele (například

aktiv, pasiv nebo tržeb). Mohou být vyjádřeny buď přímo v korunách, nebo v procentech (Mrkvička, Strouhal, 2014).

Rentabilita aktiv ROA (Return on Assets)

Zde je poměřován zisk podniku s jeho aktivy. EBIT je zisk před úroky a daněmi. Na rentabilitu aktiv je většinou nahlíženo jako na nejdůležitější ukazatel rentability.

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{Celková aktiva}} \quad (2.14)$$

Zdroj: Grünwald, Holečková (2004, s. 32)

Rentabilita investovaného kapitálu ROCE (Return on Capital Employed)

Pomocí tohoto ukazatele lze vyjádřit, jak jsou výnosné dlouhodobé investice. Při jeho výpočtu se nebere v úvahu, zda zdrojem je vlastní, nebo cizí kapitál. ROCE dá se velmi dobře využít ke srovnání mezi podniky.

$$ROCE = \frac{EBIT}{\text{Vlastní kapitál} + \text{Rezervy} + \text{Dlouhodobé závazky} + \text{Bankovní úvěry dlouhodobé}} \quad (2.15)$$

Zdroj: Vochozka (2011, s. 22)

Rentabilita vlastního kapitálu ROE (Return on Equity)

Tímto ukazatelem je počítáno, jak velkou měrou je zhodnocován vložený vlastní kapitál. Jak uvádí Mrkvička, Strouhal (2014), vlastníci firmy považují tento ukazatel za zásadní kritérium pro hodnocení úspěšnosti jejich investic. ROE je syntetický ukazatel a lze jej tedy rozložit na množství dílčích ukazatelů, z nichž každý má určitý vliv na vývoj celkového ukazatele ROE. V části 2.3.5 je uveden takový rozklad jakožto „pyramidový rozklad ukazatele ROE“.

$$ROE = \frac{EAT}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (2.16)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 81)

Rentabilita tržeb ROS (Return on Sales)

Ukazatel je možno využít jak v rámci vnitropodnikového řízení, tak i pro mezipodnikové a časové porovnávání. Výpočet se liší podle toho, k jakému účelu chce

analytik tento ukazatel použít. Pokud hodnotí situaci uvnitř podniku, k výpočtu je využíván hrubý zisk EBT.

Pro srovnání s jinými podniky je vhodnější použít zisk před zdaněním a úroky EBIT. Snažíme se o co možná nejvyšší rentabilitu tržeb. Mrkvička, Strouhal (2014) uvádí, že „*pokud má korporace problémy s tímto ukazatelem, lze se celkem oprávněně domnívat, že bude mít problémy i ve všech dalších oblastech*“.

$$ROS = \frac{EBIT}{Tržby} \quad (2.17)$$

Zdroj: Růčková (2007, s. 56)

c) Ukazatele likvidity

Likvidita je schopnost podniku přetransformovat svůj majetek na peněžní prostředky a pomocí těch hradit své závazky, a to včas, v požadované výši i na požadovaném místě. Je třeba nezaměňovat likviditu s **likvidností**. Likvidnost udává, jak rychle se dokáže být majetek přeměněn do peněžní formy. Pojem likvidita se tedy vztahuje k podniku, likvidnost k jeho majetku (Mrkvička, Strouhal, 2014).

Celková likvidita (Current Ratio)

Zde je vyjádřena schopnost podniku uhradit své krátkodobé závazky (krátkodobé neúročené závazky a krátkodobé bankovní úvěry) ze všech svých aktiv. Teoreticky může podnik zpeněžit veškerá svá aktiva a takto hradit své závazky. Avšak podnik by měl krátkodobé závazky hradit z peněžních prostředků a z pohledávek a k prodeji zásob, či dokonce stálých aktiv se uchýlovat jen ve stavu nouze. Navíc prodat včas taková aktiva může být poměrně obtížné. Nezohlednění likvidnosti jednotlivých složek aktiv je největší nevýhodou tohoto ukazatele, jak uvádí Dluhošová (2010). Jaká je nejvhodnější hodnota, závisí na odvětví podniku. Výhodné je tento ukazatel sledovat v čase.

$$\text{Ukazatel celkové likvidity} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}} \quad (2.18)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 82)

Pohotová likvidita (Quick Ratio – Acid Test Ratio)

V tomto ukazateli se již počítá pouze s pohotovými aktivy, tedy především s penězi v pokladně a na běžných účtech, čistými pohledávkami a obchodovatelnými cennými papíry. Při výpočtu je výhodné vyjmout z oběžných aktiv všechny nedobytné pohledávky.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}} \quad (2.19)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 83)

Okamžitá likvidita (Cash Ratio)

Ukazatelem je měřena schopnost podniku uhradit závazky pouze z nejlikvidnějších aktiv, tedy především z peněz a šeků. Synek (2011) pro tento ukazatel užívá název **hotovostní poměr**. Stejně jako u předchozího ukazatele, i v případě okamžité likvidity je žádoucí pozitivní trend jeho vývoje.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Pohotové platební prostředky}}{\text{Krátkodobé závazky}} \quad (2.20)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 83)

Podíl pohledávek na oběžných aktivech, podíl zásob na oběžných aktivech

Ukazatelé struktury oběžných aktiv jsou doplňkovými ukazateli k ukazatelům likvidity. Pokud se podíl pohledávek na oběžných aktivech zvyšuje s tím, že pohledávky jsou řádně a včas spláceny, je to v pořádku. Pokud je však mnoho pohledávek nedobytných, špatně vymahatelných či jejich doba splatnosti je dlouhá, je pro podnik výhodnější tento ukazatel snižovat. Vhodný podíl zásob na oběžných aktivech závisí na konkrétním podniku. V zásobách jsou vázány prostředky, s kterými podnik nemůže disponovat. Je proto vhodné udržovat poměr pouze v takové výši, aby byl zajištěn plynulý výrobní proces.

Poměrový ukazatel likvidity

Ukazatelem se poměruje čistý pracovní kapitál s celkovými aktivy. Tento poměr by měl dosahovat hodnoty nejlépe od 30 % do 50 % (Dluhošová, 2010).

Stupeň krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem

Účel tohoto ukazatele lze vyčíst již z jeho názvu – vyjádřit úroveň krytí dlouhodobých aktiv vlastními zdroji. Je předpokladem pro stabilitu finanční firmy. Je vhodné jej udržovat ve stabilní výši.

Ukazatel podkapitalizování

Dlouhodobá aktiva by měla být kryta dlouhodobým kapitálem (vlastním nebo cizím). Pokud by ukazatel dosahoval hodnoty menší než 1, znamenalo by to, že část dlouhodobého majetku je kryta krátkodobými zdroji, což bývá dlouhodobě neúnosné.

Likvidita podniku se dá vyjádřit i pomocí ukazatelů pracovního kapitálu. Podstata těch, které patří mezi rozdílové ukazatele, je již vysvětlena v části 2.6.3.

d) Ukazatele aktivity

Smyslem těchto ukazatelů je vyjádřit, jak efektivně je v podniku hospodařeno s jeho aktivy (Synek, 2011).

Obrátka celkových aktiv

Prostřednictvím tohoto ukazatele je měřena rychlost obratu aktiv. Vypočtená hodnota vyjadřuje, kolik obrátů za určité období (například za rok) jsou aktiva schopna učinit. Podnik se snaží tento ukazatel zvyšovat, neboť větší rychlost obrátek znamená lepší využití majetku.

$$\text{Obrátka celkových aktiv} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Celková aktiva}} \quad (2.21)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 86)

Doba obratu aktiv

Vyjadřuje, kolik je třeba dnů k obratu celkového majetku firmy pomocí tržeb. Čím kratší dobu trvá jedna obrátka, tím lépe, jelikož tak dojde ročně k více obrátům. Pozitivní je tedy nižší hodnota ukazatele.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Celková aktiva}}{\text{Tržby}} \cdot 360 \quad (2.22)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 86)

Doba obratu zásob

Zde je měřeno, jak jsou peněžní prostředky vázány v zásobách, tedy jak dlouho trvá, než jsou zásoby ze skladu prodány. Opět je vhodné dobu tohoto ukazatele snižovat.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Zásoby}}{\text{Tržby}} \cdot 360 \quad (2.23)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 87)

Doba obratu pohledávek (doba inkasa)

Pomocí ukazatele se zjišťuje, jak pohledávky vážou podniku peníze. Vypočtená hodnota je vyjádřením průměrné doby, jaká uplyne, než podnik inkasuje platby. Jinými slovy za jak dlouho (za kolik dnů) jsou podniku uhrazeny faktury. V zájmu podniku je snižování doby obratu pohledávek.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky}}{\text{Tržby}} \cdot 360 \quad (2.24)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 87)

Doba obratu závazků

Zde se měří platební morálka podniku vůči věřitelům. Z hodnoty ukazatele lze vyčíst, jak dlouho trvá, než podnik splatí svým věřitelům závazky. Pro podnik je výhodné udržovat tento ukazatel ve stabilní výši.

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{Závazky}}{\text{Tržby}} \cdot 360 \quad (2.25)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 87)

Dle pravidla solventnosti platí, že **doba obratu závazků by měla být delší než doba obratu pohledávek.**

e) Ukazatele s využitím kapitálového trhu

Tyto ukazatele využívají pouze akciové společnosti, jejichž akcie jsou volně obchodovatelné na burzách. V této práci jsou proto zmíněny jen okrajově. Mezi nejdůležitější ukazatele patří **Čistý zisk na akcii, Price-Earnings Ratio, Dividendový výnos, nebo Market-to-Book Ratio.** K výpočtu těchto ukazatelů již nestačí jen účetní data, je třeba mít k dispozici i údaje kapitálového trhu.

2.6.5 Soustavy ukazatelů, pyramidový rozklad ROE a ROA

Jak tvrdí Dluhošová (2010), jsou dva přístupy, kterými lze analyzovat vrcholové finanční ukazatele s použitím soustav ukazatelů. Jedním z nich je **paralelní soustava ukazatelů**, druhou je **pyramidová soustava ukazatelů**. Paralelní soustava se skládá z ekonomicky snadno interpretovatelných ukazatelů. Nelze z ní však vyčíst vzájemné vazby mezi jednotlivými ukazateli a nevyužívá se rovnic pro matematicky přesné vyjádření vlivů ukazatelů. Příkladem paralelní soustavy může být rozdělení poměrových ukazatelů do pěti bloků: ukazatele rentability, zadluženosti, aktivity, likvidity, kapitálového trhu, jak uvádí Kislingerová (2010).

Pomocí pyramidového rozkladu lze odhalit vzájemné vazby mezi ukazateli a matematicky je vyjádřit. Rentabilita vlastního kapitálu a rentabilita aktiv jsou ukazateli vrcholovými. To znamená, že jsme schopni je rozložit na ukazatele dílčí (analytické), které vývoj vrcholového ukazatele ovlivňují. Rovněž dílčí ukazatele můžeme dále rozložit a získat tak další informace, které mohou posloužit k hodnocení výkonnosti podniku.

$$ROE = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Vlastní kapitál}} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Tržby}} \cdot \frac{\text{Tržby}}{\text{Aktiva}} \cdot \frac{\text{Aktiva}}{\text{Vlastní kapitál}} = ROA \cdot \text{finanční páka} \quad (2.26)$$

Zdroj: Kislingerová, Hnilica (2008, s. 54)

$$ROA = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Aktiva}} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Tržby}} \cdot \frac{\text{Tržby}}{\text{Aktiva}} \quad (2.27)$$

Zdroj: Kislingerová, Hnilica (2008, s. 30)

2.6.6 Predikční modely finanční úrovně

Jedná se o modely, kterými je souhrnně hodnocena finanční situace podniku. Jejich účelem je včas předvídat možné riziko bankrotu. Proto se jim v mnoha publikacích říká „systém včasného varování“. Předpokladem pro fungování těchto modelů je skutečnost, že podniky ohrožené úpadkem vykazují určité znaky, (především negativní vývoj vybraných ukazatelů), a to několik let dopředu. Dluhošová (2010) dělí predikční modely na bankrotní a ratingové. Pomocí bankrotních modelů se zjišťuje možnost bankrotu, zatímco ratingové modely se používají k vyhodnocení možnosti zhoršení finanční situace firmy. Pojmem „rating“ se myslí hodnocení investičního rizika, či finanční úrovně podniku.

A) Bankrotní modely

Beaverův model

Je založen na studii provedené v roce 1967. Bylo vybráno 79 bankrotujících (nebo již zbankrotovaných) firem, a zároveň 79 nebankrotujících firem. Výstupem Beaverovy analýzy je pět finančních poměrových ukazatelů, s jejichž pomocí je možné předpovědět bankrot podniku pět let dopředu. Těmito ukazateli jsou:

1. Vlastní kapitál/celková aktiva
2. Přidaná hodnota/celková aktiva
3. Bankovní úvěry/cizí zdroje
4. Cash flow/cizí zdroje
5. Provozní kapitál/celková aktiva

Podnik je ohrožen bankrotem, pokud 3. ukazatel vykazuje rostoucí trend a ostatní naopak klesají.

Tafflerův model

Jeho podstatou je analýza platební neschopnosti firmy. Ve vzorci pro výpočet jsou obsaženy čtyři ukazatele:

- X_1 ...pracovní kapitál/aktiva celkem
- X_2 ...nerozdělený zisk/aktiva celkem
- X_3 ...zisk před úroky a daněmi/aktiva celkem
- X_4 ...tržby celkem/aktiva celkem.

$$Z_T = 0,53 \cdot X_1 + 0,13 \cdot X_2 + 0,18 \cdot X_3 + 0,16 \cdot X_4 \quad (2.28)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 99)

Ke každému ukazateli je přiřazeno desetinné číslo vyjadřující váhu každého jednotlivého ukazatele.

B) Ratingové modely

Tamariho model

Pomocí sedmi ukazatelů, označených symboly R1 až R7 je souhrnně hodnocena finanční situace firmy systémem bodování. Počítá se vážený průměr, a proto může být model použit pro hodnocení podniku jakéhokoliv odvětví. U každého ukazatele jsou určité

vypočtené hodnotě přiřazeny body a součtem těchto bodů je vytvořena konečná hodnota modelu. Je-li tato hodnota menší než 30 bodů, podnik je více ohrožen rizikem úpadku. Pokud hodnota modelu je více než 60 bodů, bankrot podniku je málo pravděpodobný.

Rychlý Kralickuv test

Modelem je hodnocena nejen finanční stabilita, ale také výnosová situace a souhrnná finanční situace podniku. Opět jsou v úvahu brány ukazatele, kterým jsou podle dosažených hodnot přiděleny body. U tohoto modelu je použito čtyř ukazatelů (R1 až R4), u kterých se počítá vážený průměr. Váhy těchto ukazatelů jsou shodné. Výsledná hodnota by měla dosáhnout více než 3, aby riziko úpadku bylo minimální. Podniky s hodnotou testu menší než 1 mají závažné finanční problémy.

Index IN95

Autoři Inka a Ivan Neumaierovi vytvořili tento model přímo pro podmínky českého trhu. Je stanoveno 6 poměrových ukazatelů, ke kterým je přiřazena daná váha a výsledný index je vytvořen součtem pěti ukazatelů a odečtením šestého ukazatele. Pokud má index hodnotu větší než 2, podnik je ve velmi dobré finanční situaci. Finančně slabý podnik dosahuje hodnoty menší než 1. Má-li index hodnotu mezi 1 a 2, podnik nevykazuje závažnější problémy, ale zároveň není jeho finanční situace nijak uspokojivá.

$$IN95 = V_1 \cdot \frac{\text{Aktiva}}{\text{Cizí zdroje}} + V_2 \cdot \frac{\text{EBIT}}{\text{Nákladové úroky}} + V_3 \cdot \frac{\text{EBIT}}{\text{Aktiva}} + V_4 \cdot \frac{\text{Výnosy}}{\text{Aktiva}} + V_5 \cdot \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry}} - V_6 \cdot \frac{\text{Závazky po lhůtě splatnosti}}{\text{Výnosy}} \quad (2.29)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 101)

Od doby svého vzniku po současnost prošel index IN změnami a existuje v několika modifikacích. Pro účely finanční analýzy v této práci je použit kromě výše uvedeného původního indexu také index IN05. Jeho vzorec se odlišuje především absencí posledního ukazatele.

Koeficienty V_1 až V_6 jsou váhy jednotlivých ukazatelů. Byly vytvořeny váhy pro celou ekonomiku a také váhy vztahující se vždy k určitému odvětví.

Pro odvětví elektrotechniky a elektroniky (skupina DL dle OKEČ) jsou váhy:

$$V_1 = 0,27; V_2 = 0,11; V_3 = 9,50; V_4 = 0,51; V_5 = 0,10; V_6 = 8,27$$

Pro celou ekonomiku platí tyto váhy:

$$V_1 = 0,022; V_2 = 0,11; V_3 = 8,33; V_4 = 0,52; V_5 = 0,10; V_6 = 16,8$$

Zdroj: Vochozka (2011, s. 94)

Altmanovy modely

Na základě 22 poměrových ukazatelů vytvořil E. Altman Z-Score model. Kritickou hodnotu přitom stanovil na 2,675. Firmy, které dosahují skóre menší než tato hodnoty, jsou přímo ohroženy bankrotem. Je rozlišeno:

- a) z-score pro společnosti s volně obchodovatelnými akciemi:

$$Z = 1,2 \cdot X_1 + 1,4 \cdot X_2 + 3,3 \cdot X_3 + 0,6 \cdot X_4 + 1,0 \cdot X_5 \quad (2.30)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 97)

- b) z-score pro podniky, jejichž akcie volně obchodovatelné nejsou:

$$Z' = 0,717 \cdot X_1 + 0,847 \cdot X_2 + 3,107 \cdot X_3 + 0,420 \cdot X_4 + 0,998 \cdot X_5 \quad (2.31)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 97)

- c) z-score pro nevýrobní podniky a emerging markets:

$$Z'' = 6,56 \cdot X_1 + 3,26 \cdot X_2 + 6,72 \cdot X_3 + 1,05 \cdot X_4 \quad (2.32)$$

Zdroj: Dluhošová (2010, s. 98)

Existuje i modifikace Altmanova modelu, vytvořená pro české podniky:

$$Z_{CZ} = 3,3 \cdot X_1 + 0,99 \cdot X_2 + 0,6 \cdot X_3 + 1,4 \cdot X_4 + 6,56 \cdot X_5 - 1 \cdot X_6 \quad (2.33)$$

Zdroj: Vochozka (2011, s. 88)

Problematikou predikčních modelů je uzavřena teoreticko-metodická část této bakalářské práce, jejímž cílem bylo charakterizovat základní přístupy a metody finanční analýzy. Mnohé z těchto prostředků jsou využity v aplikační části této práce.

3 Finanční analýza podniku ATM elektro s. r. o.

V úvodu této kapitoly je stručně popsána historie a současnost společnosti ATM elektro a jsou uvedeny její identifikační údaje. Je zde také stručně popsána společnost Elok-Opava, spol. s r. o., která je jedním ze dvou společníků. Poté již následují jednotlivé analýzy finanční situace podniku ATM elektro.

3.1 Historie a současnost společnosti

ATM elektro je podnik zabývající se výrobou produktů, přičemž se zaměřuje na produkty do náročných prostředí, jež jsou náročné na vysokou kvalitu a spolehlivost. Každý samostatný výrobek musí projít pečlivou výstupní kontrolou pod dohledem specialistů, kteří jsou certifikováni podle mezinárodního standardu IPC-A-610. V současnosti ve společnosti ATM elektro pracuje 15 zkušených zaměstnanců. Podnik má velmi jednoduchou organizační strukturu. Vrcholovým vedoucím a zároveň jednatelem je Ing. Jaromír Klein, vedoucí výrobního úseku je paní Anna Chovancová a oddělení sekretariátu má na starosti paní Kateřina Chmelová.

Historie firmy sahá do roku 1993, kdy byla firma na Horní Bečvě založena. Od svého počátku je úzce spjata s podnikem Elok-Opava, spol. s r. o. ATM elektro je specializována především na výrobu elektronických sestav a kompletaci hotových výrobků. Prostřednictvím Elok-Opava, spol. s r. o. a dalších partnerů je však schopna zajistit komplexní výrobní cyklus elektro zařízení, a to včetně dodávek DPS, strojní výroby, výroby vinutých prvků, konečné montáže a oživení, ale také včetně návrhu a vývoje.

Od svého založení podnik úzce spolupracuje s podnikem Elok-Opava, spol. s r. o., který se zabývá výrobou elektronických zařízení pro průmyslové aplikace a stroje. Je zaměřen na výrobu v malých a středních sériích. Tento podnik má také ve firmě ATM elektro významný obchodní podíl. Z jeho celkového základního kapitálu ve výši 248 000 Kč vlastní Elok-Opava, spol. s r. o. 100 000 Kč vkladu.

3.2 Základní údaje ATM elektro s. r. o.

Základní identifikační údaje týkající se společnosti ATM elektro s. r. o. jsou uvedeny v následující tabulce 3.1.

Tabulka 3.1 Identifikační údaje ATM elektro s. r. o.

Obchodní firma:	ATM elektro s. r. o.
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
Sídlo:	75 657 Horní Bečva č. 54
Datum zápisu:	25. 10. 1994
Identifikační číslo:	623 00 857
Základní jmění:	248 000 Kč
Společníci s vkladem:	Ing. Jaromír Klein Vklad: 148 000 Kč Obchodní podíl: 37/62
	Elok-Opava spol. s. r. o. Vklad: 100 000 Kč Obchodní podíl: 25/62
Statutární orgán:	Ing. Jaromír Klein (jednatel)
Spisovná značka:	C 12638 vedená u rejstříkového soudu v Ostravě
Předmět podnikání:	výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení, výroba obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona

Zdroj: Obchodní rejstřík (2015)

3.3 Finanční analýza podniku ATM elektro s. r. o.

Finanční analýza společnosti ATM elektro je vytvořena v rámci šesti účetních období, konkrétně od roku 2008 do roku 2013. Jako první je provedena horizontální a vertikální analýza účetních výkazů. Pomocí této analýzy je sledován vývoj jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty a také vývoj struktury těchto výkazů. Následně jsou objasněny příčiny těchto změn. Dále je proveden rozbor základních poměrových ukazatelů doplněný o vývoj čistého pracovního kapitálu. Na závěr je provedeno souhrnné hodnocení finanční úrovně podniku na základě rozboru bankrotních a bonitních modelů.

Východiskem pro zpracování finanční analýzy podniku ATM elektro jsou účetní data pocházející z výroční zprávy firmy, zejména z rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Všechna účetní data, která jsou v této analýze využita, jsou uvedena v příloze 1.

3.4 Horizontální analýza aktiv

Vývoj aktiv v čase je vyjádřen pomocí relativní a absolutní změny. Jak je vidět v tabulce 3.2, celková aktiva mají ve sledovaném období rostoucí trend, pouze v roce 2012 se snižují o 3 procenta oproti roku 2011, v absolutním vyjádření tedy o 139 tis. Kč. Největší vliv na tomto poklesu má razantní úbytek zásob. Tato položka poklesla vzhledem k roku 2011 o více než polovinu, což souvisí s vyskladněním a prodejem většího množství nepoužitelného materiálu na začátku roku 2012. V roce 2013 dochází naopak ke zvýšení stavu zásob, a to o 157,3 procent, zásoby se tedy zvyšují více než dva a půl krát.

Tabulka 3.2 Relativní změna aktiv

Ukazatel	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Aktiva celkem	1 %	4 %	1 %	-3 %	4 %
Dlouhodobý majetek	144 %	-15 %	20 %	-18 %	-22 %
Dlouhodobý hmotný majetek	144 %	-15 %	20 %	-18 %	-22 %
Dlouhodobý nehm. majetek	-	-	-	-	-
Dlouhodobý finanční majetek	-	-	-	-	-
Oběžná aktiva	-33 %	21 %	-11 %	10 %	19 %
Zásoby	-40 %	92 %	18 %	-55 %	157 %
Dlouhodobé pohledávky	-	-	-	-	-
Krátkodobé pohledávky	-15 %	3 %	-28 %	26 %	-27 %
Finanční majetek	-74 %	101 %	34 %	19 %	90 %
Ostatní aktiva	-50 %	55 %	0 %	76 %	-20 %

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

Tabulka 3.3 Absolutní změna aktiv (v tis. Kč)

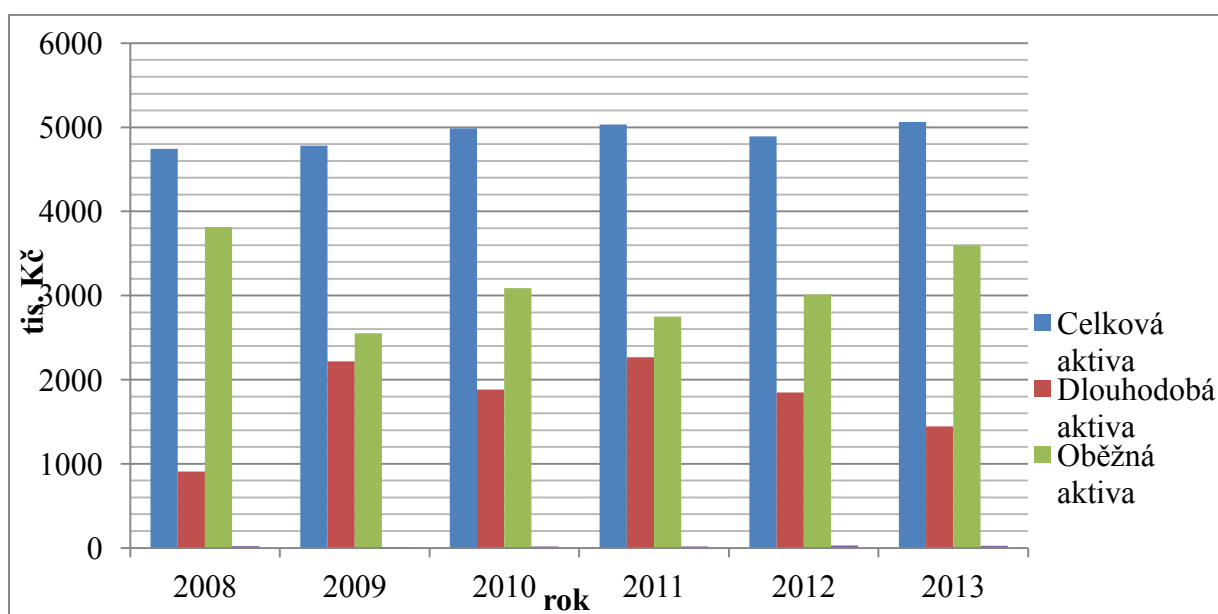
Ukazatel	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Aktiva celkem	37	207	44	-139	172
Dlouhodobý majetek	1 310	-335	384	-418	-406
Dlouhodobý hmotný majetek	1 310	-335	384	-418	-406
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	-1 262	536	-340	266	584
Zásoby	-143	198	73	-269	343
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	-372	70	-594	399	-522
Finanční majetek	-747	268	181	136	763
Ostatní aktiva	-11	6	0	13	-6

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

Grafem 3.1 je zobrazen vývoj aktiv v letech 2008 až 2013. Aktiva podniku, jak je uvedeno v příloze 1, v roce 2008 dosahují výše 4 744 000 Kč. V následujících letech se mírně zvyšují, a to až do roku 2011, kdy dosahují výše 5 032 000 Kč. V roce 2012 klesají na hodnotu 4 893 000 Kč, a v roce 2013 zaznamenávají opět nárůst a činí 5 065 000 Kč.

Ostatní aktiva mají pro podnik jen nepatrný význam, ve sledovaném období činí průměrně zhruba 20 000 Kč (viz přílohu 1).

Graf 3.1 Vývoj aktiv v letech 2008 – 2013

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní zpracování

3.5 Vertikální analýza aktiv

Ve všech sledovaných letech mají největší podíl na aktivech oběžná aktiva. Oběžná aktiva dosahují nejvyššího podílu na celkových aktivech v roce 2008 a v tomto období se na nich podílí 80 %. Relativně nejmenší podíl na aktivech mají v následujícím roce. V roce 2013 je jejich podíl opět velmi vysoký, činí více než 70 % celkových aktiv. Hodnota dlouhodobých aktiv je téměř výlučně tvořena dlouhodobým majetkem hmotné povahy.

Tabulka 3.4 Struktura aktiv

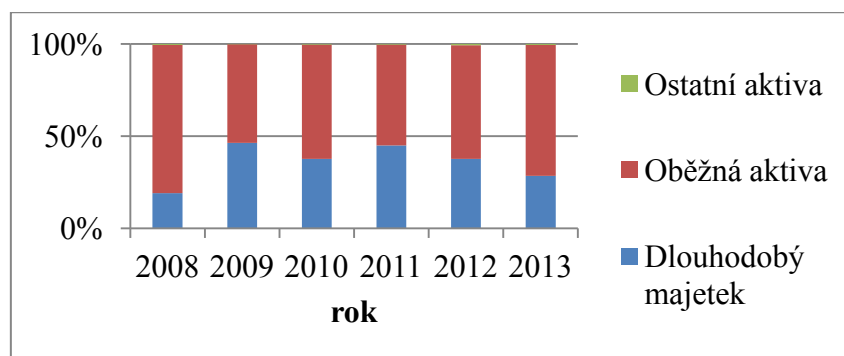
Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aktiva celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Dlouhodobý majetek	19 %	46 %	38 %	45 %	38 %	28 %
Dlouhodobý hmotný majetek	19 %	46 %	38 %	45 %	38 %	28 %
Dlouhodobý nehmotný majetek	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Dlouhodobý finanční majetek	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Oběžná aktiva	80 %	53 %	62 %	55 %	62 %	71 %
Zásoby	8 %	5 %	8 %	10 %	4 %	11 %
Dlouhodobé pohledávky	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Krátkodobé pohledávky	51 %	43 %	43 %	31 %	40 %	28 %
Finanční majetek	21 %	6 %	11 %	14 %	17 %	32 %
Ostatní aktiva	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

V oběžných aktivech v letech 2008 až 2011 jednoznačně převažují krátkodobé pohledávky, byť se jejich podíl snižuje a v roce 2013 již svůj dominantní vliv ztrácí ve prospěch finančního majetku. Pouze v roce 2012 dochází ke zvýšení jejich podílu na 40 % v rámci celkových aktiv. Finanční aktiva jsou relativně významnou položkou také v roce 2008, kdy tvoří 21 % celkových aktiv podniku.

Vertikální analýza aktiv je vyjádřena také pomocí grafu 3.2. Oběžná aktiva se podílejí na celkových aktivech významněji než aktiva dlouhodobá. Podíl dlouhodobého majetku je v prvním sledovaném období na celkových aktivech menší než v následujících obdobích. Tato změna je způsobena pořízením nového měřicího přístroje v roce 2009. Ostatní aktiva tvoří ve struktuře aktiv nepatrný podíl. Na celkových aktivech se podílejí nejvýše 1 %.

Graf 3.2 Struktura aktiv v letech 2008 – 2013

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní zpracování

3.6 Horizontální analýza pasiv

Stejně jako je tomu u aktiv, i pasiva v průběhu sledovaného časového horizontu zaznamenávají nárůst, s výjimkou roku 2012. Je to pochopitelné, neboť v jednotlivých účetních obdobích se musejí aktiva pasivům rovnat. V následujícím textu jsou pasiva analyzována pomocí metody relativní a absolutní změny. Tento vývoj je vyobrazen v tabulkách 3.5 a 3.6. V roce 2008 disponuje podnik s pasivy v hodnotě 4 744 000 Kč (viz přílohu 1). Následujícího roku objem celkových pasiv vzrůstá o 1 %, to jest na 4 781 000 Kč (viz přílohu 1). Zřetelnější nárůst pasiv zaznamenává podnik v roce 2010, kdy se hodnota pasiv zvyšuje o 207 000 Kč, tedy o 4 %. Dalšího roku probíhá opět nepatrný nárůst o 1 % (o 44 000 Kč), a roku 2012 dochází dokonce k poklesu celkových pasiv o 3 % (139 000 Kč v absolutním vyjádření). Tento pokles v roce 2012 je zapříčiněn především postupně se snižující hodnotou bankovních úvěrů od roku 2011. Nejnápadnější změna v rámci vlastního kapitálu, a dokonce celkových pasiv, se týká hospodářského výsledku běžného období v roce 2009. Oproti roku 2008 tato položka propadá o 607 %, pokles tedy činí 1 262 tis. Kč. V roce 2008 podnik dosahuje zisku 1 054 tis. Kč, zatímco v roce 2009 čelí podnik ztrátě ve výši 208 tis. Kč, hned následujícího roku však dochází k mohutnému nárůstu hospodářského výsledku na částku 323 tis. Kč (viz přílohu 1).

Tabulka 3.5 Relativní změna pasiv

Ukazatel	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Pasiva celkem	1 %	4 %	1 %	-3 %	4 %
Vlastní kapitál	-5 %	9 %	-3 %	-4 %	2 %
Základní kapitál	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Kapitálové fondy	-	-	-	-	-
Fondy ze zisku	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
HV minulých let	40 %	-6 %	9 %	-4 %	-4 %
HV běžného období	-607 %	255 %	-144 %	1 %	156 %
Cizí zdroje	31 %	-11 %	20 %	0 %	9 %
Rezervy	-	-	-	-	-
Dlouhodobé závazky	2 %	-3 %	29 %	-15 %	13 %
Krátkodobé závazky	34 %	-12 %	-8 %	11 %	19 %
Bankovní úvěry	-	-	-	-33 %	-55 %
Ostatní pasiva	-	-	-	-	-50 %

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

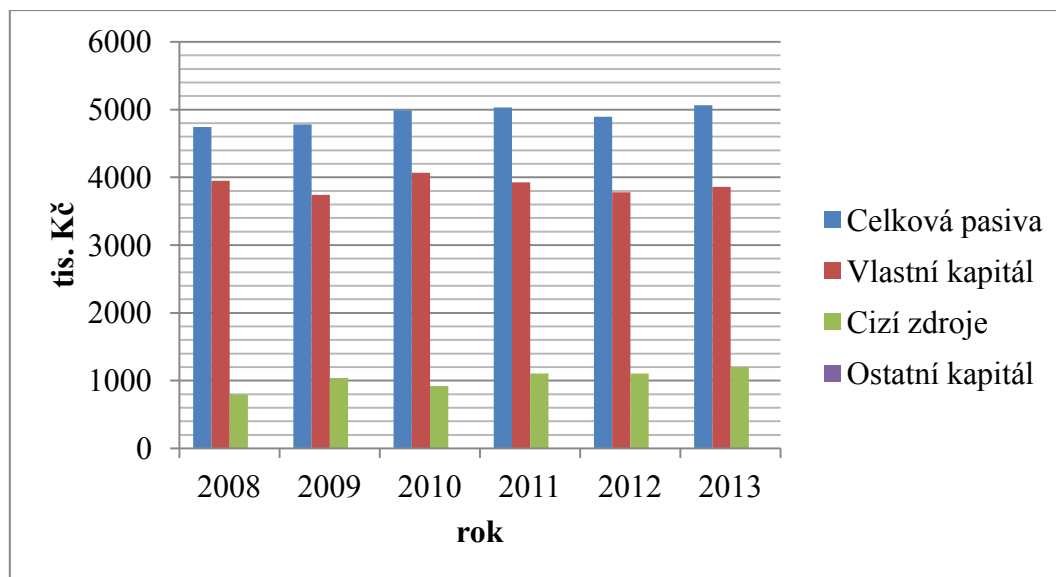
Tabulka 3.6 Absolutní změna pasiv (v tis. Kč)

Ukazatel	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Pasiva celkem	37	207	44	-139	172
Vlastní kapitál	-208	323	-141	-144	80
Základní kapitál	0	0	0	0	0
Kapitálové fondy	0	0	0	0	0
Fondy ze zisku	0	0	0	0	0
HV minulých let	1 054	-208	324	-142	-145
HV běžného období	-1 262	531	-465	-2	225
Cizí zdroje	245	-116	185	-1	95
Rezervy	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	1	-2	18	-12	9
Krátkodobé závazky	244	-114	-65	88	171
Bankovní úvěry	0	0	232	-77	-85
Ostatní pasiva	0	0	0	6	-3

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

Vývoj celkových pasiv a jejich tří složek je zobrazen v grafu 3.3. Výše pasiv v pěti po sobě jdoucích obdobích se mění, nicméně tyto změny nejsou příliš vysoké. Procentní změna pasiv v žádném z těchto let nepřekračuje hranici 4 %, a to jak při kladné, tak záporné změně.

Graf 3.3 Vývoj pasiv v letech 2008 – 2013

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní zpracování

3.7 Vertikální analýza pasiv

Ve struktuře pasiv jednoznačně převažuje vlastní kapitál nad cizími zdroji. Z následující tabulky a grafu je patrné, že podnik ve financování spoléhá především na vlastní kapitál, a to ve všech sledovaných letech. V roce 2008 se na celkových pasivech podílí osmdesáti třemi procenty. Další rok činí podíl vlastních zdrojů 78 %, roku 2010 mírně stoupá na 82 %, v letech 2011 až 2013 se každoročně snižuje o 1 %. Je možné říci, že ve sledovaném období je podíl vlastních a cizích zdrojů velmi stabilní v tom smyslu, že se výrazněji nemění. V rámci cizích zdrojů mají ve sledovaném období největší podíl na celkové sumě krátkodobé závazky. Mezi bankovními úvěry, které se vyskytují od roku 2011, jsou výhradně bankovní úvěry krátkodobé.

Tabulka 3.7 Struktura pasiv

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pasiva celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Vlastní kapitál	83 %	78 %	82 %	78 %	77 %	76 %
Základní kapitál	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Kapitálové fondy	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Fondy ze zisku	1 %	1 %	1 %	0 %	1 %	0 %
HV minulých let	55 %	77 %	70 %	75 %	75 %	69 %
HV běžného období	22 %	-4 %	6 %	-3 %	-3 %	2 %
Cizí zdroje	17 %	22 %	18 %	22 %	23 %	24 %
Rezervy	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Dlouhodobé závazky	1 %	1 %	1 %	2 %	1 %	2 %
Krátkodobé závazky	15 %	20 %	17 %	16 %	18 %	21 %
Bankovní úvěry	0 %	0 %	0 %	5 %	3 %	1 %
Ostatní pasiva	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

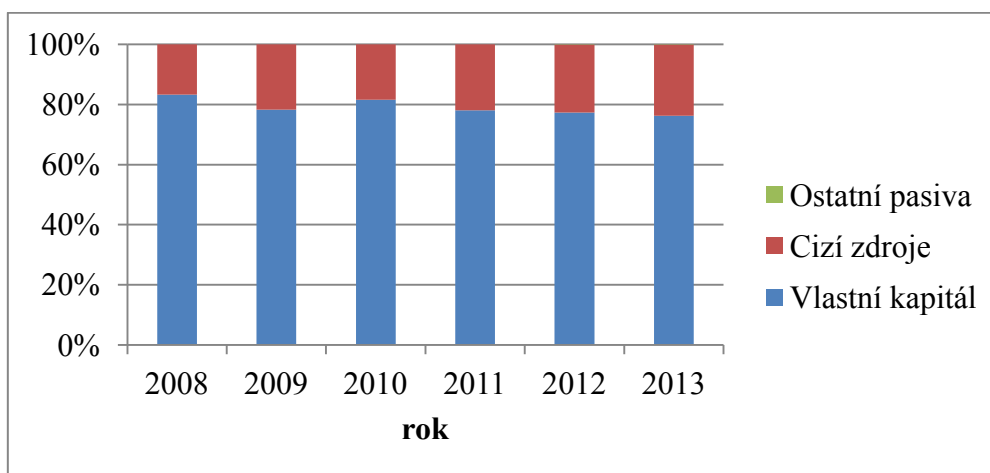
Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

Největší zásluhu na výši vlastního kapitálu má položka hospodářský výsledek minulých let, přestože běžný hospodářský výsledek v některých letech je dokonce záporný. Vysoký objem nerozděleného zisku minulých let byl vytvořen v dřívějších obdobích, než těch, která jsou zde analyzována. Podíl cizích zdrojů v letech 2009, a poté v letech 2011 – 2013, mírně roste, nikdy však nepřekračuje 25% podíl na celkových pasivech. V položce dlouhodobé závazky jsou zahrnuty poskytnuté zálohy na plyn a elektřinu. Další významnou položkou jsou krátkodobé závazky, neboť tvoří největší podíl cizího kapitálu. V letech 2008 – 2013 jejich podíl na celkových pasivech kolísá mezi 15 % až 21 %.

Ostatní pasiva podnik téměř nevykazuje, v letech 2008 – 2011 jsou nulová, a i v následujících dvou letech činí pouze několik tisíc Kč.

Podíl jednotlivých druhů pasiv je znázorněn v níže uvedeném grafu 3.4. Nejvíce se na celkových pasivech podílí vlastní kapitál. Jeho podíl má od roku 2010 mírnou, ale stálou klesající tendenci, která se projevuje meziročním snížením o 1 %. Zároveň to znamená, že podíl cizích zdrojů, ač není v žádném roce dominující, se postupně zvyšuje. Položky ostatních pasiv tvoří téměř nulovou hodnotu.

Graf 3.4 Struktura pasiv v letech 2008 - 2013

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní zpracování

3.8 Horizontální analýza výnosů

Také horizontální analýzu výnosů tvoří dva typy výpočtů, a to výpočty absolutní a relativní změny výnosů. Hodnoty těchto změn jsou uspořádány v následujících dvou tabulkách, tj. tabulkách 3.8 a 3.9.

Celkové roční výnosy podniku činí v průměru 11 150 000 Kč (vypočteno z dat přílohy 1). Nejvyšších celkových výnosů podnik dosahuje v roce 2008, konkrétně se jedná o částku 12 633 000 Kč. Následujícího roku však dochází k poklesu o 20 %, tedy o 2 555 000 Kč. V roce 2010 výše celkových výnosů opět roste, avšak poměrně mírně – o 18 % oproti roku 2009. V dalších třech letech se výnosy mění ne příliš významně. Výše výkonů se v analyzovaném období pohybuje kolem 7 – 9 miliónů Kč, vrcholu dosahuje v roce 2008, kdy činí 9 734 000 Kč (viz přílohu 1). Naopak nejnižší hodnotu výnosů, a to 7 525 tis. Kč, podnik zaznamenává roku 2013. Vývoj provozních výnosů se velmi podobá vývoji celkových

výnosů, jelikož jsou celkové výnosy tvořeny právě především výnosy provozními. Co se týče výnosů finančních, ty většinou činí jen několik tisíc Kč, s výjimkou v roce 2012, kdy dosahují výše 119 000 Kč.

Až do roku 2012 podnik takřka nevykazuje žádné mimořádné výnosy. V roce 2013 naopak zaznamenává tyto výnosy ve výši 247 000 Kč, jelikož přijal náhradu škody od pojišťovny. Škodu způsobil přívalový déšť, který roku 2013 částečně vytopil sklad a poničil část vybavení podniku.

Tabulka 3.8 Relativní změna výnosů

Ukazatel	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Výnosy celkem	-20 %	18 %	-9 %	3 %	-8 %
Provozní výnosy	-20 %	18 %	-9 %	2 %	-10 %
Tržby za zboží	-	-	-	-	-
Výkony	-18 %	13 %	-5 %	0 %	-11 %
Tržby z dlouhodobého majetku	-27 %	37 %	-20 %	12 %	-4 %
Ostatní provozní výnosy	-100 %				-100 %
Finanční výnosy	33 %	75 %	-29 %	2 280 %	-95 %
Tržby z cenných papírů	-	-	-	-	-
Výnosy z dl. finančního majetku	-	-	-	-	-
Výnosové úroky	33 %	0 %	-75 %	200 %	100 %
Ostatní finanční výnosy	-	-	33 %	2 800 %	-100 %
Mimořádné výnosy	-	-	-	-	-

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

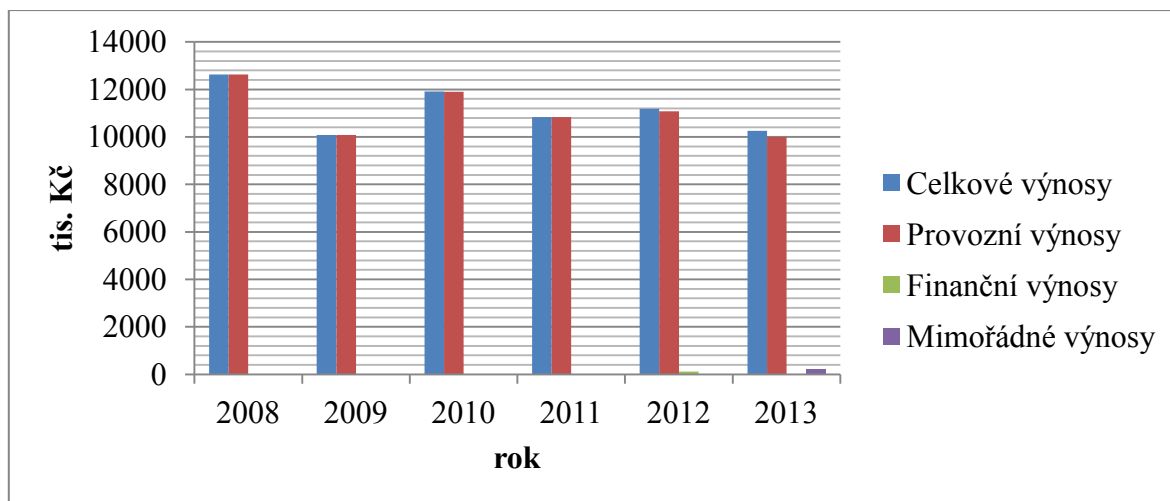
Tabulka 3.9 Absolutní změna výnosů (v tis. Kč)

Ukazatel	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Výnosy celkem	-2 555	1 832	-1 073	353	-941
Provozní výnosy	-2 556	1 829	-1 071	239	-1 067
Tržby za zboží	0	0	0	0	0
Výkony	-1 767	1 053	-491	-40	-964
Tržby z dlouhodobého majetku	-788	776	-580	270	-94
Ostatní provozní výnosy	-1	0	0	9	-9
Finanční výnosy	1	3	-2	114	-113
Tržby z cenných papírů	0	0	0	0	0
Výnosy z dl. fin. majetku	0	0	0	0	0
Výnosové úroky	1	0	-3	2	3
Ostatní finanční výnosy	0	3	1	112	-116
Mimořádné výnosy	0	0	0	0	239

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

Vývoj celkových výnosů se v podstatě shoduje s vývojem provozních výnosů. Příčinou výkyvů celkových výnosů je kolísání položky výkony, jejichž hodnota se meziročně liší až o několik set tisíc Kč. Největší propad celkových výnosů je zaznamenán v roce 2009.

Graf 3.5 Vývoj výnosů v letech 2008 – 2013

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní zpracování

3.9 Vertikální analýza výnosů

Vzhledem k tomu, že ATM elektro s. r. o. nevykazuje položku tržby za zboží, nejdůležitějšími výnosy se stávají výkony. V letech 2008 až 2013 tvoří výkony více než tři čtvrtiny celkových výnosů (76 % až 79 %), a roku 2013 sahá jejich podíl téměř třem čtvrtinám (73 %). Nezanedbatelnou položkou jsou také tržby z dlouhodobého majetku a materiálu. Ty se podílejí na celkových výnosech podniku více než jednou pětinou (viz tabulku 3.10).

Z tabulky 3.10 a grafu 3.6 je zřejmé, že celkové výnosy jsou v podstatě shodné s výnosy provozními, protože s finančním majetkem podnik prakticky nemá co dočinění a mimořádných výnosů dosahuje pouze v roce 2013. Tímto mimořádným výnosem je náhrada škody od pojišťovny, kterou podnik obdržel jako částečnou kompenzaci mimořádných nákladů vyvolaných živelnou pohromou.

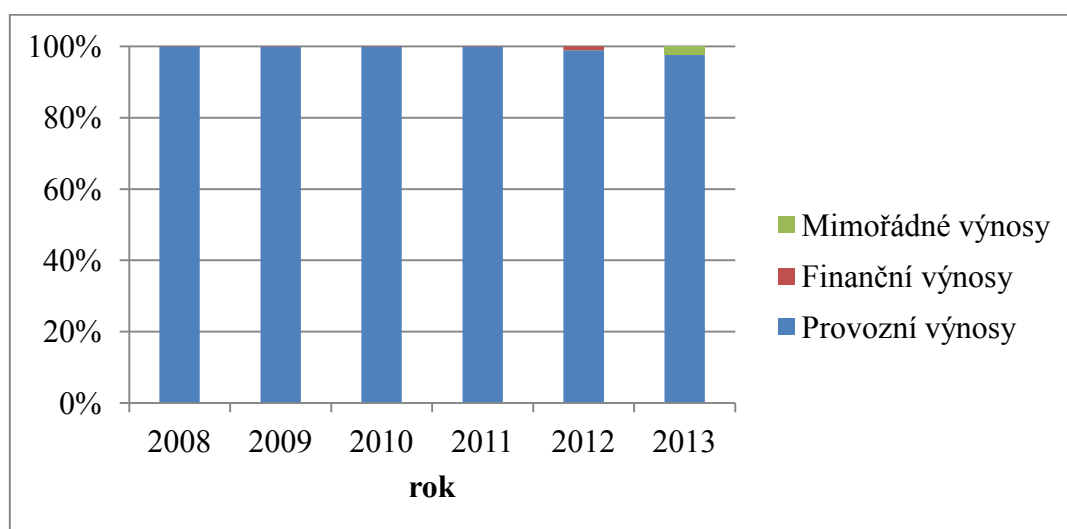
Tabulka 3.10 Struktura výnosů

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výnosy celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Provozní výnosy	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	98 %
Tržby za zboží	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Výkony	77 %	79 %	76 %	79 %	76 %	73 %
Tržby z dlouhodobého majetku	23 %	21 %	24 %	21 %	23 %	24 %
Ostatní provozní výnosy	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Finanční výnosy	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %
Tržby z cenných papírů	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Výnosy z dl. fin. majetku	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Výnosové úroky	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Ostatní finanční výnosy	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %
Mimořádné výnosy	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

Ve struktuře výnosů, která je tvořena třemi složkami, převažují provozní výnosy. Zbývající dvě složky, tj. mimořádné a finanční výnosy, jsou oproti provozním výnosům zanedbatelné. Jak je již uvedeno v úvodním odstavci této podkapitoly, hlavními položkami provozních výnosů jsou výkony a tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu. Mimořádné výnosy jsou v letech 2008 až 2012 nulové, nicméně v roce 2013 se vyskytují, a to ve výši 239 000 Kč (viz přílohu 1).

Graf 3.6 Struktura výnosů v letech 2008 - 2013

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní zpracování

3.10 Horizontální analýza nákladů

V průběhu let 2008 až 2013 podnik ATM elektro dosahuje nákladů v průměrné výši 10 670 000 Kč (vypočteno z dat přílohy 1). Dá se říci, že jsou ve sledovaném období stabilní, byť rok co rok střídavě kolísají nahoru a dolů. V roce 2013 jsou celkové náklady nejnižší z celého sledovaného období. Pravdou však je, že rozdíl mezi nejvyšší a nejnižší hodnotou nákladů činí pouze 1 427 tisíc Kč. Hodnota relativní změny v roce 2013 u položky zůstatková cena dlouhodobého majetku může být matoucí. Markantní nárůst o 231 700 % svádí k domněnce, že se jedná o velmi významnou změnu, která bude mít své následky. Ve skutečnosti je tato procentní změna tak vysoká proto, že v roce 2012 činí hodnota této položky pouhých 1 000 Kč. Následujícího roku dochází k prodeji služebního automobilu, načež dochází ke zvýšení této položky na 2 318 tis. Kč (viz přílohu 1). Prodej dlouhodobého majetku je v ATM elektro v podstatě výjimečnou událostí a finanční vývoj podniku jím není dlouhodobě ovlivněn.

Tabulka 3.11 Relativní změna nákladů

Ukazatel	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Náklady celkem	-11 %	12 %	-5 %	3 %	-10 %
Provozní náklady	-11 %	12 %	-5 %	3 %	-13 %
Náklady na prodané zboží	-	-	-	-	-
Výkonová spotřeba	-13 %	14 %	-10 %	10 %	-67 %
Osobní náklady	-11%	9 %	1 %	-7%	9 %
Daně a poplatky	29 %	22 %	36 %	-7 %	-7 %
Odpisy dlouhodobého majetku	29 %	24 %	-1 %	24 %	-2 %
Zůstatková cena DM	-	-100 %	-	-	231 700 %
Změna stavu rezerv	-	-	-	-	-100 %
Ostatní provozní náklady	0 %	54 %	49 %	18 %	111 %
Finanční náklady	87 %	-11 %	76 %	23 %	22 %
Prodané cenné papíry	-	-	-	-	-
Změna stavu rezerv	-	-	-	-	-
Nákladové úroky	-	-	-	233 %	-40 %
Ostatní finanční náklady	87 %	-11 %	52 %	-11 %	59 %
Mimořádné náklady	-	-	-	-	-

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

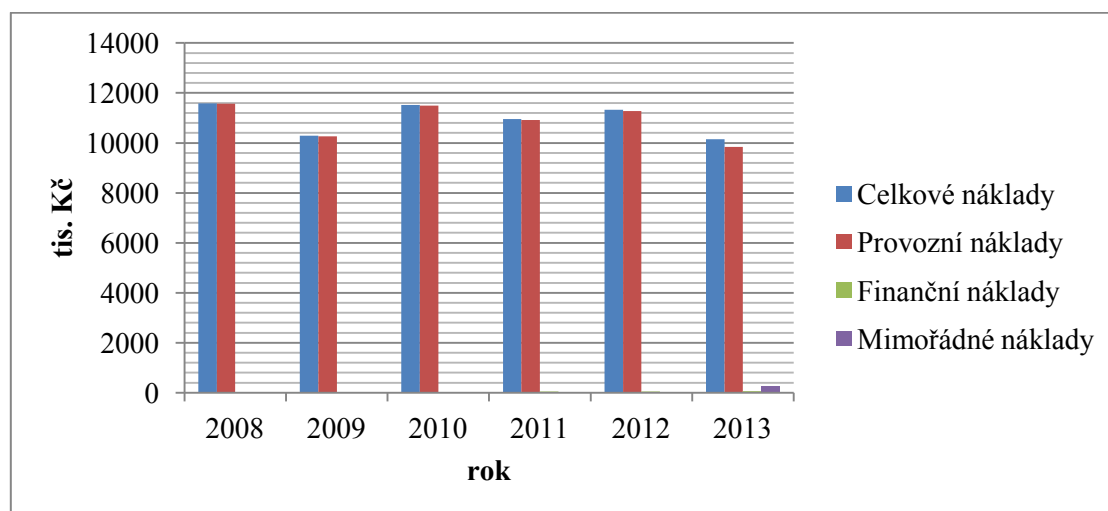
Tabulka 3.12 Absolutní změna nákladů (v tis. Kč)

Ukazatel	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Náklady celkem	-1 293	1 233	-558	362	-1 171
Provozní náklady	-1 306	1 236	-577	352	-1 430
Náklady na prodané zboží	0	0	0	0	0
Výkonová spotřeba	-861	774	-643	586	-4 217
Osobní náklady	-532	405	49	-327	410
Daně a poplatky	2	2	4	-1	-1
Odpisy dl. majetku	61	66	-5	82	-10
Zůstatková cena dl. majetku	24	-24	0	1	2 317
Změna stavu rezerv	0	0	0	1	-1
Ostatní provozní náklady	0	13	18	10	72
Finanční náklady	13	-3	19	10	12
Prodané cenné papíry	0	0	0	0	0
Změna stavu rezerv	0	0	0	0	0
Nákladové úroky	0	0	6	14	-8
Ostatní finanční náklady	13	-3	13	-4	20
Mimořádné náklady	0	0	0	0	247

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

V grafu 3.7 je zachycen vývoj nákladů ATM elektro. Je zřejmé, že v analyzovaném období nedochází v tomto podniku k závratným změnám ve výši nákladů. A změny, ke kterým dochází, jsou jedno období pozitivní, druhé naopak negativní, proto je obtížné určit jednoznačný trend vývoje. Nicméně poslední sledovaný rok, rok 2013, vyhlíží optimisticky, neboť zde jsou celkové náklady nejnižší oproti všem předchozím letem.

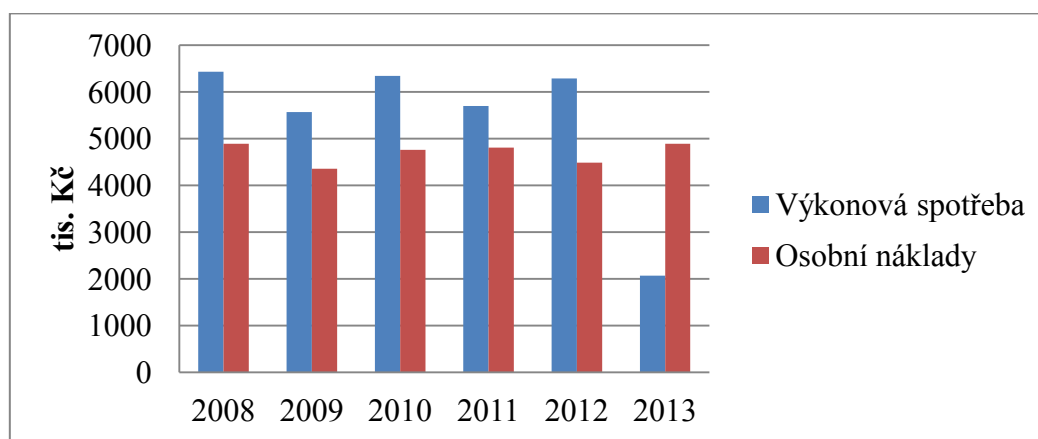
Graf 3.7 Vývoj nákladů v letech 2008 – 2013

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní zpracování

V grafu 3.8 je zobrazen vývoj dvou nejvýznamnějších nákladových položek, kterými jsou výkonová spotřeba a osobní náklady. Z tohoto grafického vyjádření je dobře patrné, že ve sledovaném období příliš nedochází ke snižování těchto nákladů, ale zároveň nedochází ani k jejich zvyšování. Nápadný pokles nákladů na výkonovou spotřebu je zaznamenán v roce 2013, kdy se tyto náklady snižují o 67 % oproti roku 2012, (což je absolutně 4 217 tis. Kč), jak zobrazují tabulky 3.11 a 3.12. Jinak v podstatě tyto náklady oscilují kolem 6 000 tis. Kč. Co se týká osobních nákladů, ty vykazují ještě větší stabilitu, na konci sledovaného období jsou téměř na stejné úrovni jako na začátku tohoto období (4 890 tis. Kč v roce 2008 oproti 4 895 tis. Kč v roce 2013, jak je uvedeno v příloze 1).

Graf 3.8 Vývoj výkonové spotřeby a osobních nákladů v letech 2008 - 2013

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní zpracování

3.11 Vertikální analýza nákladů

Výše celkových nákladů je nejvíce ovlivněna dvěma položkami provozních nákladů, a to výkonovou spotřebou a osobními náklady. Proto i v horizontální analýze nákladů je těmto dvěma nákladovým položkám věnována zvláštní pozornost. Struktura nákladů však během sledovaných let prochází změnami, a tak se mění i poměr těchto nákladů.

Výkonová spotřeba tvoří více než padesát procent celkových nákladů, a to kromě roku 2013, kdy její podíl klesá na 20 %. Příčinou poklesu podílu je zvýšení položky zůstatková cena dlouhodobého majetku, která v letech 2008 – 2012 netvoří ani 1 %, roku 2013 však její absolutní hodnota stoupá tak, že získává 23% podíl na celkových nákladech. Naproti tomu osobní náklady mají v roce 2013 větší podíl na nákladech než v předchozích letech. Tento podíl se rovná 48 procentům, kdežto v letech 2008 – 2012 je jejich podíl 40 – 44%. Objevují se zde i odpisy dlouhodobého majetku, neboť společnost vlastní zařízení pro osazování elektronických součástek (jedná se o SMD osazovací automat a je odpisován rovnoměrně). Odpisy však v rámci celkových nákladů nehrají příliš důležitou roli, jejich podíl je 2 – 4 %.

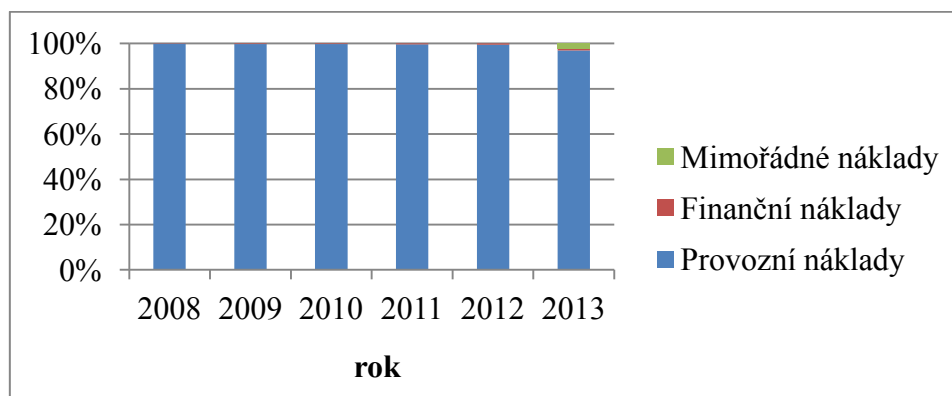
Tabulka 3.13 Struktura nákladů

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Náklady celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Provozní náklady	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	97 %
Náklady na prodané zboží	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Výkonová spotřeba	56 %	54 %	55 %	52 %	56 %	20 %
Osobní náklady	42 %	42 %	41 %	44 %	40 %	48 %
Daně a poplatky	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Odpisy dlouhodobého majetku	2 %	3 %	3 %	3 %	4 %	4 %
Zůstatková cena DM	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	23 %
Změna stavu rezerv	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Ostatní provozní náklady	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %	1 %
Finanční náklady	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
Prodané cenné papíry	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Změna stavu rezerv	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Nákladové úroky	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Ostatní finanční náklady	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
Mimořádné náklady	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

Z následujícího grafu 3.9 je patrné, že v případě nákladů ATM elektro lze hovořit v podstatě o nákladech provozních, neboť finanční ani mimořádné náklady se zde téměř nevyskytují. Výjimkou je opět rok 2013 s mimořádnými náklady, které souvisí s již zmíněnou pojistnou událostí. Většinu provozních nákladů tvoří výkonová spotřeba a osobní náklady.

Graf 3.9 Struktura nákladů v letech 2008 – 2013

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní zpracování

3.12 Horizontální analýza hospodářského výsledku

Při analýze hospodářského výsledku je vycházeno z údajů nacházejících se ve výkazu zisku a ztráty (viz přílohu 1). U výpočtu relativní změny (tabulka 3.14) nastává komplikace, neboť v mnohých položkách se objevují záporné hodnoty a proto i vypočtené hodnoty procentních změn mohou být tímto zkresleny a je třeba je objasnit.

Procentní změna hospodářského výsledku z roku 2011 do roku 2012 vypadá pozitivně, neboť zdánlivě dochází k nárůstu výsledku hospodaření o 1 %. Při pohledu do přílohy 2 je však zřejmé, že v obou těchto letech je hospodářský výsledek záporný, v roce 2012 je ztráta dokonce ještě větší než v předchozím roce. Proto kladná procentní změna nevyjadřuje, že podnik dosahuje roku 2012 vyššího zisku než roku 2011, ale naopak značí ještě větší prohloubení ztráty.

V podniku ATM elektro je velmi významnou položkou přidaná hodnota. Přidanou hodnotou je taková hodnota, která je přidána k hodnotě vstupů zpracováním v podniku. V tabulce 3.14 je zaznamenán obrovský relativní rozdíl přidané hodnoty mezi roky 2012 a 2013. V absolutní hodnotě, dle tabulky 3.15, je hodnota této změny 3 253 tis. Kč. V roce 2013 však došlo ke změně postupu účtování prodaného materiálu. Právě tato změna se promítá v

148% nárůstu přidané hodnoty. Tato hodnota vypovídá o tom, že dochází k meziročnímu zvýšení této položky o 148 %, nicméně to neznamená, že podnik dosahuje roku 2013 mnohem lepších výsledků než roku 2013. Výrazná změna přidané hodnoty v roce 2013 je tedy pouze výsledkem změny v účtovacích postupech. Od roku 2008 do 2012 se průměrná výše přidané hodnoty pohybuje okolo 3 113 tis. Kč (vypočteno z dat přílohy 1).

Tabulka 3.14 Relativní změna hospodářského výsledku

Ukazatel	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Obchodní marže	-	-	-	-	-
Přidaná hodnota	-27 %	12 %	6 %	-22 %	148 %
Provozní výsledek hospodaření	-117 %	-322 %	-122 %	125 %	-183 %
Finanční výsledek hospodaření	100 %	-25 %	117 %	267 %	-192 %
Mim. výsledek hospodaření	-	-	-	-	-
VH před zdaněním	-120 %	288 %	-132 %	6 %	-173 %
VH za účetní období	-120 %	-255 %	-144 %	1 %	-156 %

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

Tabulka 3.15 Absolutní změna hospodářského výsledku (v tis. Kč)

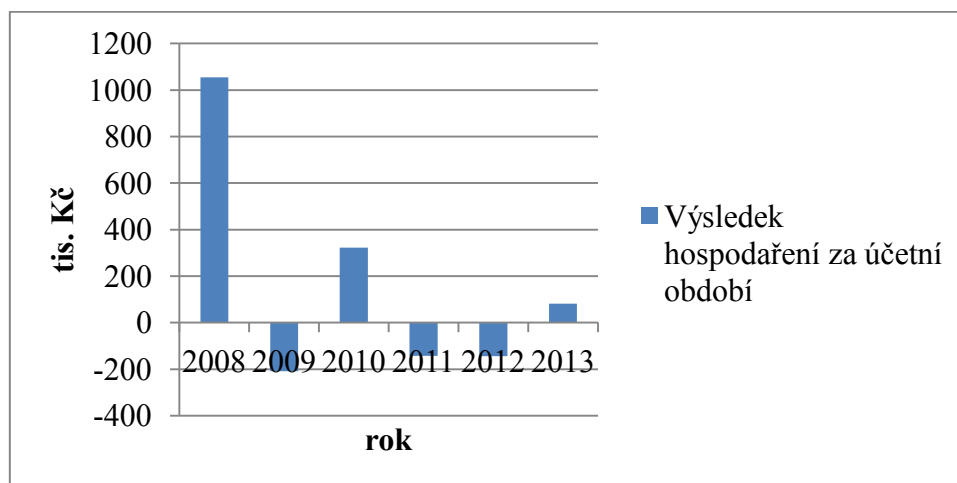
Ukazatel	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Obchodní marže	0	0	0	0	0
Přidaná hodnota	-906	279	152	-626	3 253
Provozní výsledek hospodaření	-1 250	593	-497	-110	363
Finanční výsledek hospodaření	-12	6	-21	104	-125
Mim. výsledek hospodaření	0	0	0	0	-8
VH před zdaněním	-1 262	599	-516	-8	230
VH za účetní období	-1 262	531	-465	-2	225

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

Vývoj hospodářského výsledku podniku za účetní období je graficky zobrazen v grafu 3.10. Jeho propad roku 2009 oproti roku 2008 je vskutku výrazný, je zapříčiněn výrazným poklesem dvou nejvýznamnějších položek tvořících provozní výnosy - výkonů a tržeb z dlouhodobého majetku a materiálu. Ani v dalších letech není vývoj výsledku hospodaření příliš pozitivní. Roku 2010 je sice v kladných číslech (jeho výše činí 323 tis. Kč, viz přílohu 1), nicméně v následujících dvou letech se opět propadá do záporných čísel (-142 tis. Kč v roce 2011 a -144 tis. Kč v roce 2012).

Roku 2013 sice podnik dosahuje zisku, ale jeho hodnota není nijak vysoká (81 tis. Kč dle přílohy 1) a zdaleka se nevyrovnává hodnotě zisku v roce 2008. Rozhodující vliv na tento vývoj nemá zvyšování nákladů, nýbrž snižování provozních výnosů či jejich nedostatečný nárůst ve vztahu k nákladům.

Graf 3.10 Vývoj hospodářského výsledku v letech 2008 - 2013

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní zpracování

3.13 Vertikální analýza hospodářského výsledku

Jak je vyjádřeno tabulkou 3.16, nejvíce se na tvorbě hospodářského výsledku před zdaněním podílí provozní charakter činností. V letech 2008, 2010, 2012 a 2013 je podíl provozního výsledku hospodaření na tom celkovém vyšší než 100 %, což vyhlíží poněkud nelogicky. Znamená to, že celkový výsledek hospodaření obsahuje záporné položky, tj. záporný finanční, nebo mimořádný výsledek hospodaření. Tyto záporné hodnoty celkový výsledek hospodaření snižují, a proto kladný provozní výsledek hospodaření v některých letech vykazuje více než 100% podíl.

Tabulka 3.16 Struktura hospodářského výsledku

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výsledek hosp. před zdaněním	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Provozní výsledek hospodaření	101%	88%	105%	70%	149%	170%
Finanční výsledek hospodaření	-1%	12%	-5%	31%	-49%	-62%
Mimořádný výsledek hospodaření	0%	0%	0%	0%	0%	-8%

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

3.14 Ukazatele finanční stability a zadluženosti

Na tomto místě jsou sledovány tyto ukazatele: majetkový koeficient, celková zadluženost, podíl zásob, stálých a oběžných aktiv, podíl vlastního kapitálu na aktivech, zadluženost vlastního kapitálu a doba návratnosti úvěru. Tyto ukazatele jsou vypočítány pomocí vzorců (2.7) až (2.13) uvedených v kapitole 2.6.4, pro větší přehlednost jsou tyto ukazatele uvedeny v procentech.

Podíl vlastního kapitálu na aktivech je vysoký, neboť podnik financuje svá aktiva především vlastním kapitálem, jak je již uvedeno v kapitole 3.7. Rozpětí hodnot ukazatele je nízké, pohybuje se mezi 76 % a 83 %.

Podíl stálých aktiv naopak vykazuje poměrně různorodé hodnoty. V roce 2008 se stálá aktiva podílejí 19 % na celkových aktivech, zatímco v roce 2011 mají 45% podíl a v roce 2009 dokonce 46% podíl. **Podíl oběžných aktiv** tvoří doplněk podílu stálých aktiv, to znamená, že součet těchto dvou ukazatelů se musí rovnat 100 procentům. Dle tabulky 3.18 nedává součet těchto dvou ukazatelů ve všech letech hodnotu 100 procent, což je způsobeno zaokrouhlováním při výpočtu jednotlivých podílů. **Podíl zásob** na oběžných aktivech je poměrně nízký a ve sledovaných letech stabilní, pohybuje se od 4 % do 11 %.

V tabulce 3.18 je vidět, že **stupeň krytí stálých aktiv** dosahuje ve všech sledovaných letech vyšší hodnoty než 100 %. To znamená, že ve všech těchto letech je celý dlouhodobý majetek ATM elektro kryt dlouhodobým kapitálem, což značí příznivý stav.

Finanční páka vykazuje poměrně stabilní hodnoty a kromě roku 2010, kdy se oproti minulému roku mírně snížila, má rostoucí trend. V tomto ohledu tedy ATM elektro hospodaří dobře.

Celková zadluženost se pohybuje mezi 17 a 24 procenty, je tedy také stabilní. Podnik vykazuje nízkou míru věřitelského rizika, pro potenciální věřitele (například pro komerční banky) je tedy z tohoto hlediska vhodným adeptem pro poskytnutí úvěru.

Tabulka 3.18 Ukazatele zadluženosti a finanční stability

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Podíl vl. kapitálu na aktivech	83 %	78 %	82 %	78 %	77 %	76 %
Stupeň krytí stálých aktiv	442 %	172 %	219 %	177 %	208 %	273 %
Podíl stálých aktiv	19 %	46 %	38 %	45 %	38 %	28 %
Podíl oběžných aktiv	80 %	53 %	62 %	55 %	62 %	71 %
Podíl zásob	8 %	5 %	8 %	10 %	4 %	11 %
Majetkový koeficient	120 %	128 %	123 %	128 %	129 %	131 %
Celková zadluženost	17 %	22 %	18 %	22 %	23 %	24 %
Dlouhodobá zadluženost	1 %	1 %	1 %	2 %	1 %	2 %
Běžná zadluženost	15 %	20 %	17 %	20 %	21 %	22 %
Zadluženost vlastního kapitálu	20 %	28 %	23 %	28 %	29 %	31 %
Úvěrová zadluženost	0 %	0 %	0 %	6 %	4 %	2 %

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

3.15 Ukazatele likvidity

Vypočtené hodnoty - dle vzorců (2.18) až (2.20) - v procentním vyjádření jsou přehledně uspořádány v tabulce 3.19. **Celková likvidita** podniku dosahuje vysokých hodnot, což znamená, že podnik má velmi dobrou platební schopnost, pokud by mohl hradit své krátkodobé závazky z celkového oběžného majetku. Má ho k dispozici mnoho a mohl by si dovolit mnohem větší objem krátkodobých úvěrů. Samozřejmě, že je třeba pohlížet i na likvidnost jednotlivých položek oběžných aktiv. Pokud by obsahovala vysoký podíl nedobytných či špatně vymahatelných pohledávek, potom by ani tyto vysoké vypočtené hodnoty nesvědčily o dobré likviditě. Pravdou je, že pohledávky tvoří velkou část celkových aktiv. Pokud si podnik dokáže zajistit dobrou platební morálku svých odběratelů, není v tomto vysokém podílu pohledávek problém. V roce 2008 má podnik největší objem aktiv a naopak nejméně krátkodobých závazků a proto není překvapením, že právě v tomto roce dosahuje ukazatel celkové likvidity nejvyšší hodnoty.

Pohotová likvidita podniku je také velmi vysoká a je opět nejvyšší v roce 2008. Těmito hodnotami je vyjádřeno, jaká je schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky z oběžného majetku mimo jeho zásoby. V průběhu let 2009 až 2013 je tento ukazatel stabilní, v posledních dvou sledovaných letech dokonce dosahuje téměř stejných hodnot, a to 270 % a 271 %.

Okamžitá likvidita, kterou se vyjadřuje schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky jen z toho nejlikvidnějšího majetku, je v průběhu analyzovaných let naopak dosti nestabilní. Pohybuje se mezi 27 a 144 procenty. Nejlepšího výsledku, tedy 144 %, dosahuje podnik tentokrát v roce 2013. Rok 2008, charakteristický nejvyšší úrovní celkové a pohotové likvidity, však dosahuje druhé nejvyšší hodnoty (139 %). Roku 2009 dosahuje podnik okamžité likvidity pouze 27 %. Nízká hodnota ukazatele je dána nízkou výší krátkodobého finančního majetku. Navíc výše krátkodobých závazků je v tomto roce vyšší než ve většině ostatních sledovaných let. Jinak si i v rámci tohoto ukazatele vede podnik dobře.

Tabulka 3.19 Ukazatele likvidity

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celková likvidita	524 %	263 %	360 %	268 %	291 %	321 %
Pohotová likvidita	475 %	240 %	312 %	221 %	270 %	271 %
Okamžitá likvidita	139 %	27 %	62 %	70 %	82 %	144 %
Podíl pohledávek na oběžných aktivech	64 %	81 %	69 %	56 %	65 %	40 %
Podíl zásob na oběžných aktivech	9 %	8 %	13 %	18 %	7 %	16 %
Čistý pracovní kapitál (v tis. Kč)	3086	1580	2230	1723	1978	2476
Poměrový ukazatel likvidity (v tis. Kč)	81 %	62 %	72 %	63 %	66 %	69 %
Stupeň krytí DM vlastním kapitálem	435 %	169 %	216 %	173 %	205 %	268 %
Ukazatel podkapitalizování	442 %	172 %	219 %	177 %	208 %	273 %

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

3.16 Ukazatele rentability

Na tomto místě je proveden rozbor čtyř základních ukazatelů rentability, přičemž přehled vypočtených hodnot je uveden v tabulce 3.20. Také tyto ukazatele jsou vyjádřeny v procentech a jsou vypočteny dle vzorců (2.14) až (2.17).

Při výpočtu **rentability aktiv** (ROA) je použit čistý zisk před úroky a daněmi, a poměrením s celkovými aktivy je určen výsledný efekt dosažený veškerými podnikovými aktivy. V letech 2009, 2011 a 2012 je tento ukazatel záporný z toho důvodu, protože v těchto letech společnost vykazuje ve výsledku hospodaření za účetní období ztrátu. To se ostatně odráží i ve vývoji zbývajících ukazatelů rentability.

Rentabilitou dlouhodobých zdrojů neboli rentabilitou investovaného kapitálu (ROCE) je vyjádřeno, kolik procent zisku před zdaněním a úroky (EBIT) je získáno vložením 1 Kč vlastního kapitálu a dlouhodobého cizího kapitálu do dlouhodobých zdrojů. Zatímco vlastní kapitál a dlouhodobé dluhy podniku jsou ve sledovaném období poměrně stabilní, o zisku před zdaněním a úroky platí pravý opak. Proto se ve vývoji ukazatele ROCE nejvíce projevuje právě kolísání hospodářského výsledku. V roce 2008, kdy podnik dosahuje nejvyššího zisku za zkoumané období, je hodnota tohoto ukazatele nejvyšší, a to 26 %. V letech 2009, 2011 a 2012 dosahuje podnik ztráty, a proto i ukazatel ROCE vykazuje záporné hodnoty. To znamená, že investovaný kapitál v těchto letech negeneruje zisk, ale naopak přináší ztrátu.

Při výpočtu **rentability vlastního kapitálu** (ROE) je nutné počítat s čistým ziskem, neboť účelem výpočtu je kvantifikovat výnos tohoto kapitálu pro vlastníky. Také tento ukazatel je nejvíce ovlivněn vývojem hospodářského výsledku podniku, a zatímco v roce 2008 dosahuje 27 procent, v letech 2009, 2011 a 2012 se pohybuje v záporných hodnotách.

Podobný vývoj je zaznamenán i v případě **rentability tržeb** (ROS). Pomocí rentability tržeb se zjišťuje, kolik procent čistého zisku připadá na každou Kč tržeb. Při výpočtu je tedy použit čistý zisk (EAT), který je poměřen s tržbami. Ve vzorci je za tržby dosazena položka výkony, kde jsou zahrnuty výhradně tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Roku 2009 tržby oproti roku 2008 prudce klesají, a s nimi se propadá i rentabilita tržeb do záporných hodnot, podobně jako v letech 2011 a 2012.

Tabulka 3.20 Ukazatele rentability

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ROA (rentabilita aktiv)	22 %	-4 %	8 %	-2 %	-2 %	2 %
ROCE (rentabilita dlouhodobých zdrojů)	26 %	-5 %	9 %	-3 %	-3 %	3 %
ROE (rentabilita vlastního kapitálu)	27 %	-6 %	8 %	-4 %	-4 %	2 %
ROS (rentabilita tržeb)	11 %	-3 %	4 %	-1 %	-1 %	1 %

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

3.17 Ukazatele aktivity

Celková aktiva uskutečňují ročně zhruba 1,5 až 2 obráty. Čím více obrátů za rok, tím lépe pro podnik. Proto nejpříznivější hodnotu vykazuje tento ukazatel v roce 2008 (2,05 obrátů) a naopak nejméně příznivou v roce 2013 (1,49 obrátů). Ukazatel však nemá v celém období klesající trend, v letech 2009 až 2013 víceméně pravidelně kolísá.

K provedení jedné obrátky celkových aktiv je potřeba asi 175 – 242 dní. Čím více obrátů je vykonáno během 1 roku, tím méně dní trvá jedna obrátka. Proto nutně musí být tato doba nejkratší v roce 2008, kdy aktiva dosahují nejvíce ročních obrátů. Naopak v roce 2013, kdy je počet obrátů nejnižší, trvá aktivům jeden obrat nejdéle.

Doba obratu zásob je dlouhá v průměru 16 dní. Nejkratší je v letech 2009 a 2012 (9,76 a 9,24 dní), a nejdelší je v roce 2013 (26 a 84 dní). Z hlediska finanční analýzy jsou nejdůležitější dva následující ukazatele. Aby nebylo porušeno pravidlo solventnosti, musí být doba obratu závazků delší než doba obratu pohledávek. Jak je vidět v tabulce 3.21, v celém sledovaném období není toto pravidlo splněno, což pro podnik není příznivé. Pro zlepšení stavu by bylo vhodné prozkoumat platební morálku odběratelů a případně jim zpřísnit podmínky, a to například požadováním kratší doby splatnosti faktur.

Tabulka 3.21 Ukazatele aktivity

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obrátka celkových aktiv (počet obrátů/rok)	2,05	1,67	1,81	1,69	1,73	1,49
Doba obratu aktiv (dny)	175,45	216,04	199,08	212,40	207,50	242,31
Doba obratu zásob (dny)	13,28	9,76	16,52	20,56	9,24	26,84
Doba obratu pohledávek (dny)	90,31	93,54	85,41	65,26	82,48	68,08
Doba obratu závazků (dny)	26,92	43,92	34,24	33,47	37,36	50,33

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

3.18 Analýza predikčních modelů

Pro účely finanční analýzy v této práci jsou vybrány 2 bankrotní modely (Altmanův model a Index IN) a 1 bonitní model (rychlý Kralickův test). Výpočty všech modelů jsou uvedeny v příloze 3. U každého výpočtu modelu se v této příloze nachází rovněž tabulka hodnocení výsledků. Výsledné hodnoty jednotlivých modelů jsou pro názornost uvedeny v tabulce 3.22.

Tabulka 3.22 Výsledné hodnoty predikčních modelů za období 2008 - 2013

Model	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Altmanovo Z_{CZ} - score	10,46	7,64	8,1	7,05	7,45	8,33
Altmanovo Z'-score	5,49	4,43	4,45	4,01	4,05	4,31
Index IN95 dle odvětví	5,23	2,55	3,44	0,19	1,81	4,04
Index IN95 za celou ekonomiku	3,86	3,13	2,23	-1,27	0,59	2,39
Index IN05	2,51	1,29	1,68	0,4	1	1,88
Kralickův rychlý test (SH)	4	1,75	2,75	2,25	2,25	2,5

Zdroj: Výroční zprávy ATM elektro, vlastní výpočty

3.18.1 Altmanův model

Z hlediska hodnocení Altmanovým modelem podnik dosahuje uspokojivých výsledků. Nejdříve je vypočtena upravená verze modelu pro české podniky. Ve všech letech má na dobrém výsledku největší zásluhu ukazatel **čistý pracovní kapitál/aktiva**. Tento ukazatel má také největší váhu. Nejvyšší hodnota Z_{CZ} - score činí 10,46 v roce 2008 a naopak nejméně úspěšným rokem je rok 2011 s hodnotou Z_{CZ} - score 7,05. Ukazatel **zisk/aktiva** se vzhledem k vývoji hospodářského výsledku nevyvíjí příliš příznivě, stejně jako další poměrně významná složka modelu, **nerozdělený zisk/aktiva**. Samotný nerozdělený zisk je však vysoký ve všech letech (viz přílohu 1). **Závazky po splatnosti/výnosy** jsou v celém horizontu nulové, neboť podnik nemá žádné závazky po lhůtě splatnosti. Index se ve sledovaných letech

spíše snižuje, což není pozitivní trend. Je však třeba připomenout, že ve všech případech je podnik v bonitní zóně. I v roce 2011 se nachází vysoko nad hodnotou 2,99, tedy nad hranicí šedé zóny.

Výhodou varianty Altmanova modelu pro české společnosti je, z hlediska této bakalářské práce, že je přímo vytvořena pro podmínky na českém trhu. Na druhou stranu je třeba připomenout, že tato verze modelu vychází z původní varianty Z – score, která je určena společnostem s veřejně obchodovanými akciemi.

Modifikace modelu Z' – score je také použitelná v českých podmínkách a navíc je sestavena pro společnosti, které neobchodují na finančních trzích (což je případ i ATM elektro). Přesnost predikce Altmanova Z' – score je téměř 91 %, a to s chybovostí pouhých 3%. Při výpočtu Z' score je největší váha přidělena ukazateli **zisk/aktiva**. V případě ATM elektro se však na výsledné hodnotě modelu nejvíce podílejí ukazatelé **tržba/aktiva** a **vlastní kapitál/celkové závazky**. Výsledné hodnoty mají podobný trend jako Z_{CZ} – score. Podnik je také v tomto testu vyhodnocen jako bonitní ve všech zkoumaných letech. O zisku je v této Altmanově analýze uvažováno jako zisku před zdaněním a úroky (EBIT).

Výsledky obou verzí modelu se ve své podstatě shodují, obě podnik řadí mezi bonitní podniky. Vzhledem k tomuto i k vysoké přesnosti tohoto modelu je jen velmi málo pravděpodobné, že je podnik ATM elektro ohrožen bankrotem.

3.18.2 Index IN

Následuje analýza indexu IN, která je provedena ve třech variantách. Původní IN95 je vypočtený jednak s použitím odvětvových vah a jednak pomocí vah, které platí pro celou ekonomiku. Pomocí indexu IN95 je možné hrozbu bankrotu určit na 80 % přesně.

Stejně jako u Altmanovy analýzy, i zde je nejúspěšnější rok 2008. S hodnotou 5,23 je podnik jednoznačně v bonitním pásmu. Vliv ukazatele **závazky po splatnosti/výnosy** je zcela eliminován, neboť závazky po splatnosti se ve všech obdobích rovnají nule. Největší vliv této je v tomto modelu přiřazen ukazateli **EBIT/aktiva**, což je vlastně rentabilita aktiv. Je jím vyjádřena míra vytváření zisku z dostupných aktiv podniku. Právě vysoká hodnota tohoto ukazatele má zásluhu na hodnotě indexu v roce 2008. V dalších letech je na tom ukazatel vlivem nízkého až záporného hospodářského výsledku o poznání hůře a hodnotu indexu táhne

dolů. Také ukazatel **výnosy/aktiva**, tedy obrátka celkových aktiv, je v roce 2008 vyšší než v ostatních letech. Oba tyto ukazatele dosahují druhé nejvyšší hodnoty v roce 2010 (v obou variantách výpočtu). Ukazatel **aktiva/cizí zdroje** počítaný pro odvětví příznivě ovlivňuje index zejména v roce 2009. Ukazatel **oběžná aktiva/kr. závazky + kr. bank. ú.** se svou podstatou blíží celkové likviditě. Jeho hodnoty jsou velmi vysoké, avšak v modelu je mu přiřazena váha 0,1 a proto nemá na index příliš velký vliv. Nejhorší dopadá dle IN95 rok 2011, a to v případě obou počítaných variant IN95. Podnik je v tomto roce hodnocen jako bankrotní. Rok 2012 spadá v první variantě do šedé zóny a druhou je hodnocen dokonce jako bankrotní. Dobrou zprávou je, že poslední analyzovaný rok 2013 je modelem IN95 hodnocen jako bonitní. To znamená, že byť se finanční situace podniku v letech 2009 – 2012 vyvíjí nepříznivě vzhledem k roku 2008, v roce 2013 se podnik z krize začíná dostávat.

Dále je proveden rozbor indexu IN05, tedy nové modifikace modelu z roku 2005. Indexem IN05 lze předpovědět bankrot společnosti s přesností 97%. V této modifikaci modelu je největší vážnost přidělena ukazateli **rentability aktiv**. I zde dosahuje tento ukazatel nejlepší hodnoty v roce 2008 a poté v roce 2010. To platí i pro ukazatel **obrátky celkových aktiv**, který má v IN05 druhou nejvyšší váhu. Dosažené výsledky těchto tří variant modelu jsou přibližně stejné. V letech 2008 a 2013 je podnik ve všech případech řazen mezi bonitní podniky. V roce 2010 řadí index IN95 podnik do bonitní zóny a v případě indexu IN05 se podnik pohybuje na hranici šedé zóny a bonitních hodnot. Rok 2009 je spíše průměrný. V modelu IN95 pro odvětví se hodnota modelu pohybuje mírně nad hranicí šedé zóny, IN95 pro ekonomiku řadí podnik již do šedé zóny, stejně jako IN05. Když je podnik v šedé zóně, nelze o něm jednoznačně prohlásit, zda je jeho finanční zdraví dobré, nebo špatné. Rok 2011 je pro podnik nejhorší. Ve všech třech variantách výpočtu vykazuje ATM elektro znaky bankrotních firem. V roce 2012 se situace mírně zlepšuje, neboť IN95 pro odvětví a IN05 zařazují podnik do šedé zóny, nicméně v případě IN95 pro celou ekonomiku je stále v bankrotních hodnotách.

3.18.3 Rychlý Kralický test

R1 je podílem vlastního kapitálu na aktivech. ATM elektro je podnik finančně samostatný, to znamená, že většinu svého majetku kryje vlastními zdroji. Proto R1 dosahuje vysokých hodnot a je ve všech obdobích ohodnocen 4 body. Rovněž ukazatel **R2** svými hodnotami spadá do nejvíce obodovaného intervalu v celém sledovaném časovém horizontu. Naproti tomu ukazatel **R3** (rentabilita aktiv) zaznamenává velmi různorodé výsledky. V roce dosahuje výborných hodnot, avšak v dalších letech za své hodnoty dostává pouze 1 nebo 0 bodů. Je to nepochybně způsobeno vývojem hospodářského výsledku, jak je již uvedeno v kapitole 3.16. **R4** neboli cash flow v tržbách zaznamenává také nejlepší výsledek v roce 2008 (4 body), v dalších letech jsou jeho výsledky mnohem horší, jsou ohodnoceny 1 bodem mimo rok 2010, kdy se situace mírně zlepšuje a R4 je obodováno 2 body.

Průměrem ukazatelů R1 a R2 je vyjádřena **finanční stabilita podniku**. Tento ukazatel vychází velmi dobře, neboť s hodnotou 3 (rok 2009) a 4 (všechny ostatní roky) se podnik obdobích řadí mezi velmi dobré podniky. Průměr ukazatelů R1 a R2 vypovídá o **výnosové situaci podniku**. V tomto ohledu dosahuje podnik horších výsledků než v případě finanční stability podniku. V roce 2008 náleží podniku 4 body (což je výsledek velmi dobrého podniku). V letech 2009 a 2012 podnik s hodnotou 0,5 bodů spadá mezi výnosově slabé podniky. V pásmu průměrných podniků se podnik nachází v letech 2010 (1,5 bodů) a 2013 (1 bod). **Souhrnné hodnocení finanční situace** podniku se počítá jako průměr hodnot finanční stability a výnosové situace podniku. V roce 2008 je podnik zařazen do skupiny velmi dobrých podniků, v letech 2009 až 2013 se řadí mezi průměrné podniky. Roku 2009 se hodnota souhrnného hodnocení blíží spíše dolní hranici pásma průměrných podniků, v letech 2010 až 2013 však sahá k horní hranici tohoto pásma.

Na základě analýzy použitých bankrotních a bonitních modelů lze vyvodit závěr, že podnik ATM elektro je bonitní a není ohrožen bankrotem. Indexem IN je sice v některých letech řazen i do zóny bankrotních podniků, nicméně roku 2013 se jeho finanční situace znovu začíná zlepšovat. Test bonitního modelu dopadá podobně. Hodnotami souhrnného hodnocení finanční situace podniku je podnik ATM elektro řazen od roku 2009 mezi průměrné podniky, nicméně roku 2013 se hodnota tohoto ukazatele zvyšuje. I z hlediska rychlého Kralického testu je tedy finanční situace podniku dobrá.

4 Zhodnocení výsledků

Na základě provedené finanční analýzy vybraného podniku lze vyvodit závěry, které jsou shrnuty v této kapitole.

Ukazatelé zadluženosti jsou nízké a stabilní, **ukazatelé finanční stability** naopak vykazují vysoké hodnoty. To vše je odrazem toho, že podnik využívá k financování především vlastní zdroje. V České republice je toto typický znak malých podniků.

Zajímavé výsledky podnik zaznamenává v oblasti **likvidity**. Celková a pohotová likvidita dosahuje velmi vysokých hodnot zejména díky velkému objemu krátkodobých pohledávek. Je třeba věnovat výši pohledávek náležitou pozornost, aby nakonec zvyšující se hodnoty likvidity nesvědčily o velké vázanosti kapitálu právě v pohledávkách a tudíž o ne příliš efektivním hospodaření. Vzhledem ke stabilnímu vývojovému trendu celkové i pohotové likvidity se toho však nejspíše není třeba obávat.

Vývoj **ukazatelů rentability** je poznamenán vývojem hospodářského výsledku, jenž byl ve třech z pěti sledovaných let v záporných hodnotách. Jak již bylo uvedeno v tabulce 3.20 kapitoly 3.16, podnik je poměrně rentabilní pouze v roce 2008. V dalších letech dochází ke značnému zhoršení ziskovosti a výsledek hospodaření upadá do záporných hodnot. Ačkoli v roce 2010 se podnik ze ztráty dostává, dosažený zisk je mnohem nižší, než byl v roce 2008. Poté následuje opět ztráta a podnik znovu dosahuje zisku až roku 2013, avšak výše tohoto zisku je opět menší než v roce 2010. Příčinou tohoto vývoje jsou nedostatečné výnosy. Odběratelé firmy ATM elektro poptávají v letech od roku 2009 méně výrobků a služeb než dříve. ATM elektro má tedy málo zakázek a důsledkem jsou nízké výnosy, které téměř nestačí k pokrytí vynaložených nákladů. Jak uvádí management podniku, na tento vývoj hospodářské situace má vliv světová hospodářská krize, která započala v roce 2007. Podnik sice nepřichází o žádné odběratele, avšak objem i počet objednávek se snižuje. Poptávka po elektronických přístrojích klesá a podniky jako ATM elektro toto pocítují právě formou nedostatečných tržeb z prodeje výrobků a služeb. Na finanční situaci tohoto podniku se krize projevuje již v roce 2009 a v dalších letech tento trend pokračuje. Ke konci sledovaného období se tržby podniku opět zvyšují, byť prozatím jen mírně.

Z rozboru **ukazatelů aktivity** je patrné, že podnik nedodržuje pravidlo solventnosti, tedy doba obratu jeho pohledávek je delší než doba obratu jeho závazků. Tato situace však nemusí být pro podnik dlouhodobě únosná. V roce 2008 je doba obratu pohledávek více než 3 krát delší než je doba obratu závazků. V následujících letech dochází ke zlepšení, nejvíce se doba obratu závazků blíží době obratu pohledávek v roce 2013. Pro podnik by bylo vhodné zaměřit se na řízení pohledávek i závazků. Především na vyjednávání s odběrateli a dodavateli a touto cestou dohodnout výhodnější platební podmínky.

Na základě analýzy predikčních modelů lze usoudit, že podnik je bonitní a že přinejmenším v nejbližších letech není ohrožen bankrotem. **Altmanův model** vychází pro podnik nejlépe, neboť ho zařazuje mezi bonitní podniky po celé sledované období, a to s použitím vzorce pro české podniky i s použitím vzorce pro veřejně neobchodované společnosti. V **indexu IN** se poněkud více odráží ztráta v letech 2009, 2011 a 2012. Proto v roce 2011 byl podnik zařazen mezi bankrotní podniky jak indexem IN95, tak indexem IN05. Na druhou stranu v roce 2013 je podnik již znovu řazen mezi bonitní firmy.

Ratingový model, představovaný **Kralickovým rychlým testem**, vyšel pro podnik poměrně příznivě, proto lze usoudit, že podniku nehrozí ani zhoršení jeho finanční úrovně. ATM elektro má velmi dobrou finanční stabilitu, výnosová situace je v roce 2008 také výborná, v ostatních letech však podnik vykazuje hodnoty průměrného nebo i slabého podniku. Ukazatelem souhrnného hodnocení finanční situace je podnik řazen mezi průměrné podniky, roku 2008 už mezi podniky velmi dobré. V roce 2013 se hodnota souhrnného hodnocení již znovu blíží ke hranici hodnot velmi dobrého podniku.

Výsledky finanční analýzy lze porovnat nejen v čase v rámci analyzovaného podniku, ale lze použít i mezipodnikové srovnání. Vhodné jsou pro tento účel především různé poměrové ukazatele, neboť nejsou přímo ovlivněny velikostí podniku. Proto jsou - pro lepší vypovídací schopnost analýzy - vybrané poměrové ukazatele porovnány s poměrovými ukazateli dvou konkurenčních podniků. Aby bylo možno tímto způsobem ukazatele porovnávat, je třeba pro srovnání vybrat podniky stejného oboru podnikání, používající stejné účetní postupy upravené stejnou legislativou, a je třeba srovnávat údaje ze stejných období a za stejný časový úsek.

Pro takovéto prostorové srovnání byly vybrány podniky HSoft group, s. r. o. (dále jen HSoft group) a DIOFLEX s. r. o. (dále jen DIOFLEX). Tyto podniky se zabývají podobnou činností jako ATM elektro, tedy výrobou elektroniky, především osazováním desek plošných spojů. Firma HSoft group sídlí v Kelči a v roce 2013 má průměrně 15 zaměstnanců, stejně jako ATM elektro. V tabulce 4.1 jsou zobrazeny vybrané poměrové ukazatele HSoft group.

Tabulka 4.1 Vybrané poměrové ukazatele podniku HSoftgroup, s. r. o.

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ROA	2%	7%	-25%	30%	27%	19%
ROE	16%	47%	358%	147%	66%	34%
ROCE	26%	73%	305%	160%	90%	48%
ROS	1%	2%	-6%	6%	9%	8%
Obrátka celkových aktiv	2,88	3,06	4,23	4,75	3,01	2,28
Celková likvidita	80%	88%	83%	101%	103%	140%
Pohotová likvidita	73%	84%	53%	90%	96%	135%
Okamžitá likvidita	23%	13%	2%	39%	69%	70%
Doba obratu pohledávek	58,25	75,69	46,63	31,41	22,94	61,85
Doba obratu závazků	116,64	106,19	91,82	61,38	83,43	96,48

Zdroj: Výroční zprávy HSoft group, vlastní výpočty

DIOFLEX má sídlo v Rožnově pod Radhoštěm a je poněkud větší (v roce 2013 má průměrně 37 zaměstnanců). Poměrové ukazatele vypočtené pro společnost DIOFLEX jsou zachyceny v tabulce 4.2. Podobně jako v případě firmy HSoft group, i zde se konkrétněji jedná o ukazatele rentability, likvidity a aktivity.

Tabulka 4.2 Vybrané poměrové ukazatele podniku DIOFLEX

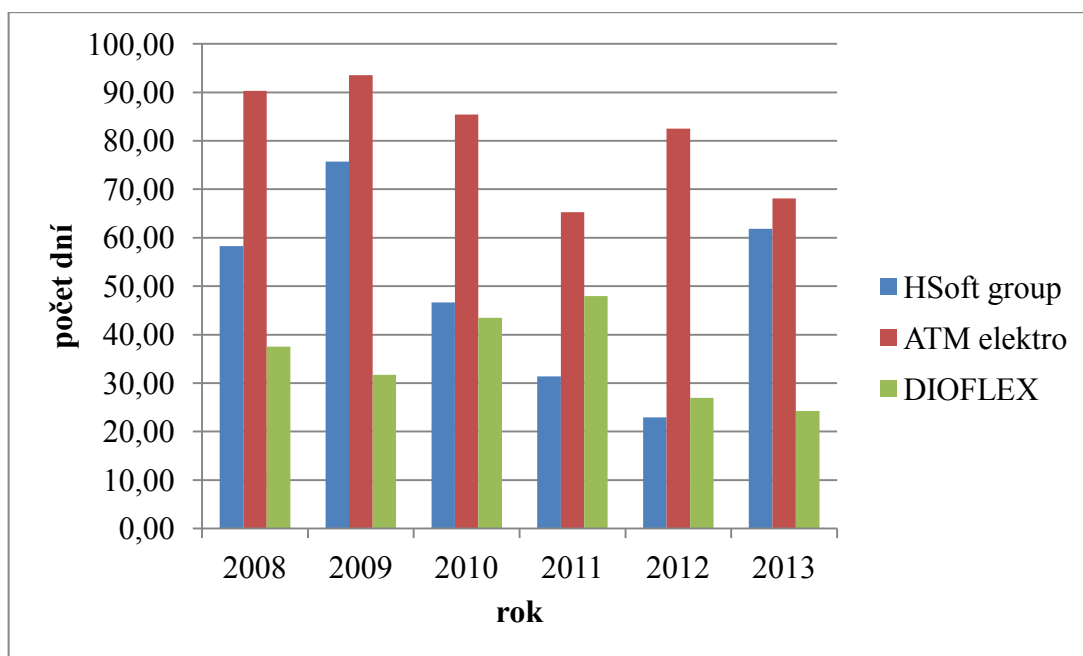
Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ROA	10%	21%	14%	33%	32%	24%
ROE	12%	29%	18%	32%	29%	21%
ROCE	14%	22%	15%	37%	35%	25%
ROS	9%	24%	13%	28%	26%	17%
Obrátka celkových aktiv	115%	86%	106%	119%	124%	138%
Celková likvidita	313%	500%	432%	423%	614%	1029%
Pohotová likvidita	121%	215%	239%	288%	440%	708%
Okamžitá likvidita	10%	80%	87%	152%	335%	565%
Doba obratu pohledávek	37,56	31,74	43,47	47,97	26,98	24,26
Doba obratu závazků	68,04	131,23	80,31	39,26	28,38	20,48

Zdroj: Výroční zprávy DIOFLEX, vlastní výpočty

Některé z těchto ukazatelů jsou převedeny do grafické podoby. Grafy umožňují mnohem názornější a přehlednější zobrazení vývoje hodnot než samotná tabulka. Pozornost je nyní zaměřena na ukazatele rentability a doby obratu závazků a pohledávek.

V hospodaření s pohledávkami a závazky má ATM elektro zjevně rezervy. Na druhou stranu lze v grafech 4.1 a 4.2 spatřit, že se jeho doba obratu pohledávek spíše snižuje, naopak doba obratu závazků se spíše zvyšuje. V ideálním případě v dalších letech se doba obratu závazků bude postupně přibližovat době obratu pohledávek, až ji v určitém období přesáhne, a teprve tehdy podnik bude splňovat pravidlo solventnosti a jeho finanční situace se více stabilizuje.

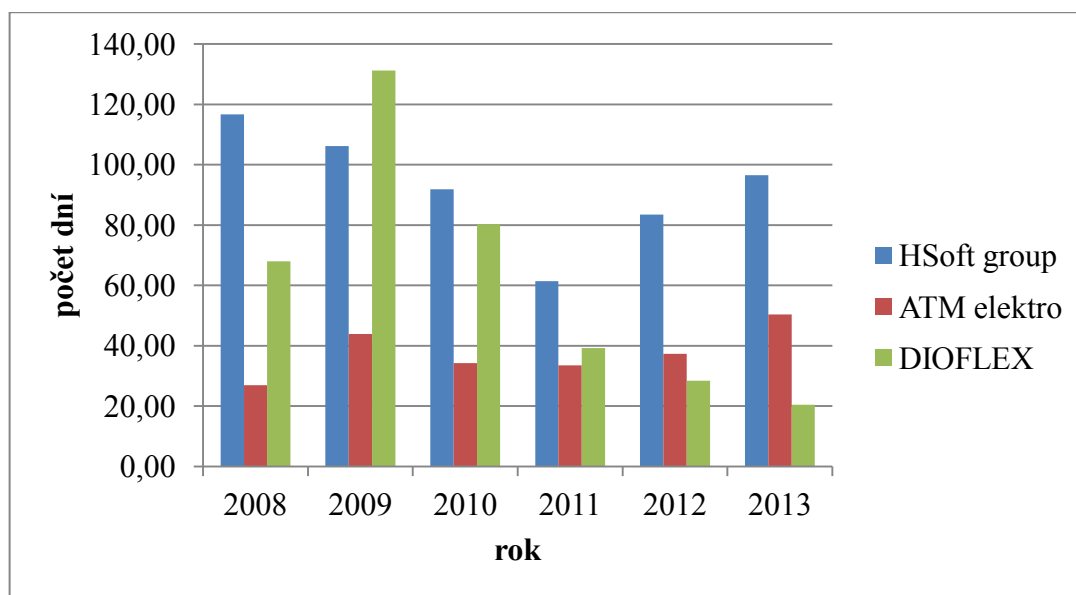
Graf 4.1 Doba obratu pohledávek u firem HSoft group, ATM elektro a DIOFLEX

Zdroj: Výroční zprávy firem HSoft group, ATM elektro a DIOFLEX, vlastní zpracování

U grafů 4.1 a 4.2 je jasně patrné, že ATM elektro (červené sloupce) má doby obratu pohledávek vyšší, než oba konkurenční podniky (a to ve všech letech). Dobu obratu závazků má naopak výrazně kratší, pouze v letech 2012 a 2013 má nejnižší hodnoty DIOFLEX.

Graf 4.2 Doba obratu závazků u firem HSoft group, ATM elektro a DIOFLEX

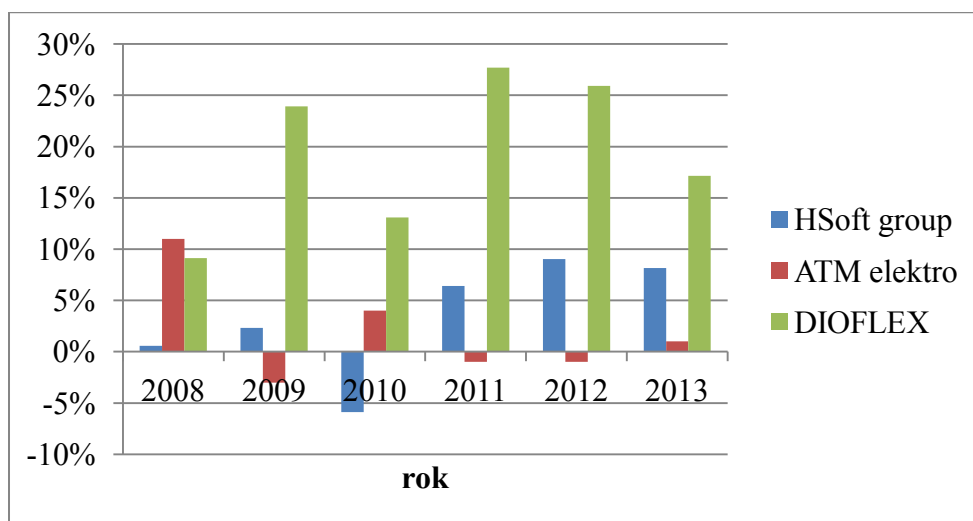

Zdroj: Výroční zprávy firem HSoft group, ATM elektro a DIOFLEX, vlastní zpracování

Faktem je, že u podniku HSoft group doba obratu závazků jednoznačně převyšuje dobu obratu pohledávek. Přitom je tato firma takřka stejně velká jako ATM elektro. Toto především dokazuje, že i takovýto malý podnik si může efektivně sjednat doby úhrady vystavených a přijatých faktur tak, dodržel pravidlo solventnosti. A to i přesto, že malé podniky se často potýkají s poměrně slabou vyjednávací schopností.

Na straně 61 bylo naznačeno, že s celosvětovou krizí se potýkají i jiné podniky v oboru. V tabulkách 4.3 a 4.4 je zachycen vývoj rentability tržeb a rentability aktiv. Tento vývoj vypovídá o tom, že poklesem tržeb v období rozmachu krize jsou skutečně postiženy i příbuzné podniky. Trend vývoje ukazatelů rentability je u podniků HSoft group a DIOFLEX nápadně podobný, viz graf 4.3. U obou podniků je rentabilita tržeb v první polovině sledovaného období rostoucí a ve druhé klesající – toto je narušeno rokem 2010, kde je místo růstu zaznamenán viditelný propad. Podnik ATM elektro zaznamenává největší propad o rok dříve, tedy v roce 2009. V dalším roce přichází nárůst ukazatele následovaný v dalším propadem. I firmy HSoft group a DIOFLEX ukazatel po největším propadu roste a poté klesá.

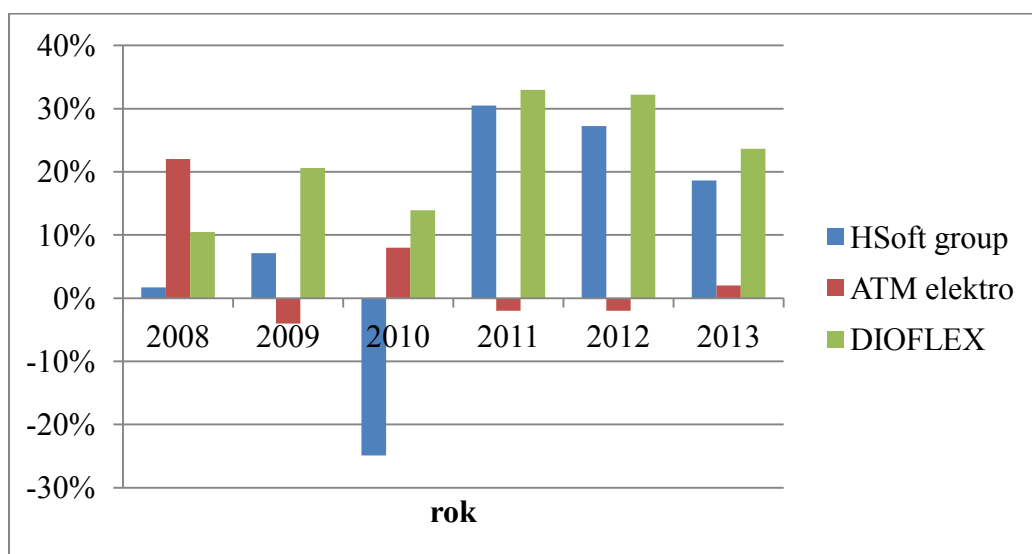
Graf 4.3 Rentabilita tržeb u firem HSoft group, ATM elektro a DIOFLEX

Zdroj: Výroční zprávy firem HSoft group, ATM elektro a DIOFLEX, vlastní zpracování

Podobný vývoj je zaznamenán i v případě rentability aktiv, zachyceného v grafu 4.4. I zde se u podniků HSoft group a DIOFLEX shodují léta růstu ukazatele a jeho poklesu, a u ATM elektra je tento vývoj pouze posunut (největší krize je o jeden rok dříve). Tento vývoj ukazatelů rentability je důkazem tvrzení, že propad tržeb u ATM elektra skutečně nastal v důsledku celosvětové krize.

Graf 4.4 Rentabilita aktiv u firem HSoft group, ATM elektro a DIOFLEX

Zdroj: Výroční zprávy firem HSoft group, ATM elektro a DIOFLEX, vlastní zpracování

Po zhodnocení výsledků finanční analýzy je nyní možné na základě předchozího textu stručně shrnout přednosti a nedostatky podniku ATM elektro a předložit jisté návrhy a doporučení pro zlepšení stávající finanční situace zkoumaného podniku. Níže uvedená opatření se týkají především zlepšení ziskovosti a řízení závazků a pohledávek.

Z finanční analýzy vyplývá, že v průběhu analyzovaného období má podnik největší problémy s hospodářským výsledkem, neboť se v letech 2008 až 2013 opakovaně dostává do ztráty. Zvýšení tržeb může být dosaženo získáním nových odběratelů, a to i těch zahraničních. To by zároveň vyvolalo nutnost investování, neboť podnik má především omezené prostory pro výrobu. Je více reálných možností, jak získat nové odběratele. Podnik má možnost účastnit se různých veletrhů, například 15. až 18. března roku 2016 se v Brně koná veletrh Amper, což je mezinárodní veletrh elektrotechniky. Jinou příležitostí je využít některého programu České republiky nebo Evropské unie na podporu malých a středních firem. Mezi známé programy patří Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK). Podpora tohoto programu spočívá v usnadnění přístupu na zahraniční trhy i v přístupu ke kapitálu. V rámci OPPIK lze doporučit například program Marketing, jehož prostřednictvím jsou poskytovány dotace na účast na zahraničním veletrhu či výstavě.

Další slabou stránkou podniku je, že se mu nedaří dodržovat pravidlo solventnosti, což může být riskantní, jelikož se tímto může ATM elektro dostat do finančních potíží. Proto by bylo pro podnik vhodné zvýšit intenzitu vyjednávání s klíčovými dodavateli a pokusit se prosadit delší čas na splácení jejich faktur. S odběrateli by se naopak měl pokusit diplomaticky vyjednat kratší dobu splácení faktur vystavených.

Výhodou podniku je velká, v minulosti nashromážděná finanční rezerva v podobě nerozděleného zisku minulých let. V roce 2013 má ATM elektro k dispozici hospodářský výsledek minulých let ve výši 2 625 000 Kč. Část nerozděleného zisku již byla využita k nákupu aktiv, nicméně část z těchto zdrojů má podnik k dispozici na běžném účtu, což se projevuje i v rozvaze v položce krátkodobý finanční majetek. Zatím není rozhodnuto, k jakému konkrétnímu účelu budou tyto peněžní prostředky použity. Těchto peněz by mohlo být využito i na účast na již zmíněném veletrhu.

Podnik zjevně prošel krizí, jak je patrné především z analýzy indexu IN, ale na konci sledovaného období se jeho finanční situace začíná pozvolně zlepšovat. ATM elektro působí v dynamickém, rychle se rozvíjejícím odvětví, které bude s velkou pravděpodobností v budoucnu nabývat na významu.

5 Závěr

Finanční analýza je účinným nástrojem pro úspěšné řízení podniku. Je nejenom přehledem stavu i vývoje hospodářské situace podniku, ale i pomůckou pro lepší rozhodování manažerů, tedy pro zlepšení celého řízení podniku. Díky finanční analýze může podnik snáze dosahovat svých cílů.

Cílem této bakalářské práce bylo popsat a vyhodnotit celkové finanční zdraví podniku ATM elektro za pomoci nástrojů finanční analýzy. Použitými nástroji byly především horizontální a vertikální analýza účetních výkazů, analýza poměrových ukazatelů a konečně analýza vybraných predikčních modelů. Bakalářská práce obsahuje teorii i praktické výpočty a byla rozdělena do pěti hlavních kapitol.

Ve druhé kapitole byla objasněna nezbytná teorie finanční analýzy, včetně jejího předmětu a cíle. Byla zde zároveň interpretována celá řada vzorců, které byly následně využity pro zpracování účetních dat v následující kapitole.

Třetí kapitola byla věnována stručnému představení společnosti, dále pak samotné finanční analýze. Ta se skládá z horizontální a vertikální analýzy rozvahy a výkazu zisku a ztráty, dále z výpočtu poměrových ukazatelů, včetně zachycení jejich vývoje v čase. Poslední část této kapitoly byla věnována zpracování a interpretaci predikčních modelů finanční tísně.

Finanční analýza odhalila určité silné stránky podniku, například nízkou zadluženost, ale také určité slabiny. Prostor ke zlepšení se nachází zejména v oblasti řízení pohledávek a závazků. Také ziskovost podniku by mohla být zvýšena, a to zvyšováním výnosů. Zvýšení zisku úsporou nákladů není příliš reálné, protože prostor pro snížení nákladů je velmi malý. ATM elektro si velmi zakládá na vysoké kvalitě, a proto například úspora nákladů zpracováváním levnějšího materiálu nepřípadá v úvahu.

Ve čtvrté kapitole se nachází závěry, vyvozené z analýzy v kapitole předchozí. Součástí zhodnocení bylo i porovnání vybraných poměrových ukazatelů se dvěma konkurenčními podniky. Na základě těchto závěrů bylo navrženo i několik doporučení pro management podniku, jejichž realizace by mohla přispět ke zlepšení celkové finanční situace podniku.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

1. DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.
2. GRÜNWALD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. *Finanční analýza a plánování podniku*. Vyd. 2. Praha: Oeconomica, 2004, 180 s. ISBN 80-245-0684-x.
3. HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8.
4. KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008, xiii, 135 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-713-5
5. KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010, xxxviii, 811 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-194-9.
6. MRKVIČKA, Josef a Jiří STROUHAL. *Manažerské finance*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Institut certifikace účetních, c2014, 331 s. Vzdělávání účetních v ČR (Institut certifikace účetních). ISBN 978-80-86716-92-3.
7. PEŠKOVÁ, Radka a Irena JINDŘICHOVSKÁ. *Finanční analýza*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2012, 250 s. ISBN 978-80-86730-89-9.
8. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2008, 120 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-2481-2.
9. SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011, 471 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3494-1.
10. VOCHOZKA, Marek. *Metody komplexního hodnocení podniku*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 246 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3647-1.

Příspěvek ve sborníku

11. ČERVINEK, Petr, ed. *Evropské finanční systémy: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference, 21.6.-23.6.2005*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 272 s. ISBN 80-210-3753-9.

Elektronické dokumenty

12. ATM ELEKTRO S. R. O.: *O nás*. [online]. 2015 [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: <http://www.atmelektro.cz/o-nas.php>
13. ELOK – OPAVA: *O nás*. [online]. 2015 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.elok.cz/cs/o-nas>
14. MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. MŠCR. JUSTICE.CZ: *Veřejný rejstřík a Sbírka listin. Úplný výpis z obchodního rejstříku*. [online]. 2015 [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=665913&typ=UPLNY>
15. OBCHODNÍ REJSTŘÍK.CZ. OR: *ATM elektro s. r. o.* [online]. OR, © 2015 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://obchodnirejstrik.cz/atm-elektro-s-r-o-62300857>
16. OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE PRO KONKURENCESCHOPNOST. OPPIK. *Informační portál o dotacích pro podnikatele*. [online]. 2015 [cit. 2015-06-15]. Dostupné z: <http://www.opplik.cz/>

Ostatní zdroje

17. Výroční zprávy ATM elektro s. r. o.
18. Výroční zprávy HSoft group, s. r. o.
19. Výroční zprávy DIOFLEX s. r. o.

Seznam zkratk

b. ú.	Bankovní úvěry
CF	Cash Flow
ČPK	Čistý pracovní kapitál
EAT	Earnings After Taxes (čistý zisk po zdanění)
EBIT	Earnings Before Interests and Taxes (Zisk před zdaněním a úroky)
EBT	Earnings Before Taxes (Hrubý zisk)
EVA	Economic Value Added (Ekonomická přidaná hodnota)
FS	Finanční stabilita
IN	Index důvěryhodnosti
Kč	Koruna česká
mim.	Mimořádný
ROA	Return On Assets (Rentabilita celkového kapitálu)
ROCE	Return On Capital Employed (Rentabilita celkového investovaného kapitálu)
ROE	Return On Equity (Rentabilita vlastního kapitálu)
ROS	Return On Sales (Rentabilita tržeb)
SH	Souhrnné hodnocení finanční situace podniku
VH	Výsledek hospodaření
VS	Výnosová situace
výsl.	výsledek
Z	Altmanův index

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB- TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB- TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB- TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB- TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB- TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB- TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 14. 8. 2015

Lucie Křivá
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha 1: Účetní výkazy ATM elektro s. r. o.

Příloha 2: Tabulky výpočtů a vyhodnocení predikčních modelů

Příloha 3: Data pro výpočet ukazatelů podniků HSoft group, s. r. o. a DIOFLEX s. r. o.